

**Pedagogicko-organizačné pokyny
na školský rok 2015/2016**

Bratislava 2015

Obsah

ÚVODNÉ SLOVO MINISTRA.....	3
1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY	5
1.1. Organizácia školského roka.....	5
1.2. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl	5
1.3. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl	6
1.4. Maturitná skúška.....	6
1.5. Medzinárodné merania	7
1.6. Výchovno-vzdelávací proces.....	7
1.6.1. Znižovanie informačnej nerovnosti	7
1.6.2. Kontrola, efektivita	7
1.6.3. Predčitateľská a čitateľská gramotnosť.....	8
1.6.4. Národnostné menšiny, sociálne znevýhodnené prostredie, cudzinci, diskriminácia	8
1.6.5. Cudzie jazyky	10
1.6.6. Náboženská výchova/etická výchova	11
1.6.7. Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova.....	11
1.6.8. Mediálna výchova.....	12
1.6.9. Školské knižnice	12
1.6.10. Zdravý životný štýl	13
1.6.11. Ľudské práva, práva detí.....	14
1.6.12. Bezpečnosť a prevencia	15
1.6.13. Výchovné poradenstvo	15
1.6.14. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.....	16
1.6.15. Súťaže	17
1.6.16. Podnikateľské zručnosti.....	18
1.6.17. Finančná gramotnosť	18
1.6.18. Informačné, komunikačné a iné technológie	19
1.6.19. Výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov.....	19
2. ŠKOLY.....	20
2.1. Materské školy.....	20
2.2. Základné školy.....	22
2.3. Stredné školy	24
2.3.1. Systém duálneho vzdelávania.....	25
2.4. Školská integrácia.....	25
2.5. Špeciálne školy, špeciálne triedy	27
2.6. Základné umelecké školy	29

2.7. Jazykové školy.....	30
3. ŠKOLSKÉ ZARIADENIA	30
3.1. Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia	31
3.1.1. Školský klub detí	31
3.1.2. Centrum voľného času.....	31
3.1.3. Školský internát	32
3.2. Školské účelové zariadenia.....	32
3.3. Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie	33
3.4. Školské účelové zariadenia.....	35
3.4.1. Zariadenia školského stravovania.....	35
4. UČEBNICE A ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ.....	36
5. KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV	37
6. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE	39
7. NIEKTORÉ ASPEKTY OCHRANY PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA.....	39
8. ÚČINNOSŤ.....	41
Príloha č. 1.....	42
Príloha č. 2.....	44
Príloha č. 3.....	45

ÚVODNÉ SLOVO MINISTRA

Vážení pedagógovia, odborní zamestnanci škôl a školských zariadení,
riaditelia,
milí čitatelia,

nový školský rok prináša zakaždým veľa výziev, plánov a zámerov na skvalitnenie vzdelávania v našich školách. Spolu s nimi Vám chceme ponúknuť, tak ako po minulé roky, významnú pomôcku pre Vašu prácu - Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2015/2016. Určená je Vám - školám, školským zariadeniam, odborom školstva na okresných úradoch v sídle krajov, Štátnej školskej inšpekcii, ako aj zriaďovateľom škôl a školských zariadení. Teda každému, kto hľadá tie najdôležitejšie informácie a údaje o školách a školských zariadeniach, o organizácii školského roka, legislatíve, ale aj o novinkách vo výchove a vzdelávaní.

Zmeny v novom školskom roku súvisia najmä s inováciou štátnych vzdelávacích programov materských škôl, základných škôl, základných umeleckých škôl a gymnázií. Vychádzali sme pritom aj z Vašich skúseností z praxe. Návrhy, ktoré ste považovali za prínosné pre skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu, boli v tomto procese dôležité. Inovovaný Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách sa v tomto školskom roku zavedie do praxe prostredníctvom školských vzdelávacích programov len v materských školách zaradených do jeho pilotného overovania. V ústrety sme vyšli aj základným školám, ktoré si už v tomto školskom roku budú môcť zvoliť rozdelenie vyučovacích predmetov buď po ročníkoch alebo po celých stupňoch vzdelávania. Okrem toho budú počtom vyučovacích hodín posilnené prírodovedné predmety a žiakom na 1. stupni základnej školy pribudne nový predmet prvouka. Povinným cudzím jazykom zostáva naďalej anglický jazyk. Zmenou však je, že žiaci už nebudú mať druhý cudzí jazyk povinný, ale voliteľný. V snahe orientovať našich žiakov na nadobúdanie praktických zručností už na základnej škole, sme posilnili vyučovacie predmety pracovné vyučovanie a techniku. Zmeny budú nabiehať postupne od 1. a 5. ročníka základných škôl.

Okrem toho v novembri čaká žiakov 5. ročníka už na všetkých základných školách testovanie z predmetov slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra a matematika. Jeho cieľom je vstupné hodnotenie vedomostí a zručností žiakov na začiatku 2. stupňa a ich monitorovanie v celoštátnom meradle. Testovanie poskytne spätnú väzbu školám o tom, ako pripravili žiakov na prechod z 1. na 2. stupeň. Zároveň bude vstupnou informáciou pre učiteľov na 2. stupni, ako postupovať v ďalšom výchovno-vzdelávacom procese.

V stredných odborných školách sa bude postupne zavádzať odborná príprava žiakov v systéme duálneho vzdelávania. Ide o prepojenie škôl s firmami, ktoré začnú pripravovať svojich žiakov na povolanie podľa konkrétnych potrieb a požiadaviek zamestnávateľa. Žiakov tak čaká praktické vyučovanie v podniku, pričom teoretické vedomosti im poskytne škola. Ďalšou novinkou bude možnosť získať motivačné štipendium podľa dosiahnutého priemerného študijného prospechu v tých odboroch vzdelávania, po ktorých je dopyt na trhu práce.

Sme radi, a je to dôležité, že aj tento rok si budú môcť pedagogickí aj odborní zamestnanci v rámci svojho profesijného rozvoja prehľbovať a rozširovať profesijné kompetencie prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov. Ich zoznam pravidelne aktualizujeme na webovej stránke ministerstva. V kontinuálnom vzdelávaní pripravujeme aj niektoré zmeny, o ktorých Vás budeme vopred informovať.

Vážení pedagógovia, milí čitatelia, verím, že zmeny, ktoré prinesie školský rok 2015/2016, dokážu prispieť k naplneniu čo najviac našich spoločných očakávaní – a že aj táto publikácia bude pritom dobrým pomocníkom.

Juraj Draxler, v. r.
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY

1.1. Organizácia školského roka

1. Školský rok sa začína 1. septembra 2015. Školské vyučovanie sa začína **2. septembra 2015** (streda).
Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí **29. januára 2016** (piatok).
2. Školské vyučovanie v druhom polroku sa začne **2. februára 2016** (utorok) a končí sa **30. júna 2016** (štvrtok).
3. Termíny školských prázdnin (okrem materských škôl) do roku 2018 sú uvedené v **prílohe č. 1**.
4. **V školskom roku 2015/2016** bude v období školského vyučovania spolu **191 vyučovacích dní, 43** sobôt a nediel', **24** dní prázdnin (z ktorých 6 dní pripadne na sviatky) a ďalšie 3 voľné dni sviatkov. Obdobie školských prázdnin (letné prázdniny) bude trvať **64** dní.
5. Podrobnosti o organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti a prevádzke materskej školy počas školských prázdnin ustanovuje § 2 ods. 6 vyhlášky č. 306/2008 Z. z. o materskej škole. Prevádzka každej materskej školy, **bez ohľadu na jej zriaďovateľa**, sa v čase letných prázdnin prerušuje **nepretržite najmenej na tri týždne**. V miestach, kde je niekoľko materských škôl jedného zriaďovateľa, informuje riaditeľ zákonných zástupcov o možnosti dochádzky detí do niektorej z nich (vopred určenej).

1.2. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl

1. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl (Testovanie 5-2015 alebo T5-2015) sa uskutoční **25. novembra 2015** (streda) na všetkých základných školách Slovenskej republiky z predmetov slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra a matematika.
2. Cieľom Testovania 5-2015 je vstupné hodnotenie žiackych vedomostí a zručností na začiatku vzdelávacieho stupňa ISCED 2. T5-2015 poskytne školám spätnú väzbu, ako pripravili žiakov na prechod z ISCED 1 na vzdelávací stupeň ISCED 2 a bude vstupnou informáciou pre učiteľov na stupni ISCED 2 pre zlepšovanie vzdelávania žiakov a skvalitňovanie vyučovania. Zároveň bude slúžiť na monitorovanie stavu vedomostí a zručností žiakov pri výstupe z ISCED 1 v celoštátnom meradle.
3. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania zodpovedá Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (ďalej len „NÚCEM“). Za organizačné zabezpečenie testovania zodpovedá riaditeľ školy. Kontrolu objektivity testovania vykonávajú zamestnanci Štátnej školskej inšpekcie (ďalej len „ŠŠI“) a odborov školstva okresných úradov v sídle kraja (ďalej len „OŠ OÚ“). S cieľom zvýšiť objektivitu priebehu testovania riaditelia základných škôl na základe poverenia OŠ OÚ poveria úlohou externého dozoru pedagogických zamestnancov iných základných škôl, ktorí nemajú aprobáciu na testované predmety.
4. Na vybraných základných školách sa v mesiacoch **máj a október 2015** uskutoční pilotné overovanie testovacích nástrojov pre Testovanie 5.
5. Informácie o Testovaní 5-2015 sú zverejnené na www.nucem.sk.

1.3. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl

1. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl (okrem žiakov s mentálnym postihnutím) pod názvom Testovanie 9–2016 sa uskutoční **6. apríla 2016** (streda) z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra.
2. Náhradný termín testovania sa uskutoční **19. apríla 2016** (utorok).
3. Cieľom testovania je získať prehľad o výkonoch žiakov na výstupe zo stupňa ISCED 2, porovnať ich výkony v testoch a poskytnúť školám spätnú väzbu a komplexnejší prehľad o testovaných predmetoch, ktorý môže pomôcť pri skvalitňovaní vzdelávania. Výsledok žiaka slúži ako podklad pre prijímacie skúšky na stredné školy.
4. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania zodpovedá NÚCEM. Za organizačné zabezpečenie testovania zodpovedá riaditeľ školy. Kontrolu objektivity testovania vykonávajú zamestnanci ŠŠI a OŠ OÚ. S cieľom zvýšiť objektivitu priebehu testovania riaditelia základných a stredných škôl na základe poverenia OŠ OÚ poveria úlohou externého dozoru pedagogických zamestnancov iných základných škôl, ktorí nemajú aprobáciu na testované predmety.
5. Na vybraných základných školách sa v období **február 2016 a máj 2016** uskutoční pilotné overovanie testovacích nástrojov pre Testovanie 9.
6. Informácie o Testovaní 9-2016 sú zverejnené na www.nucem.sk.

1.4. Maturitná skúška

1. Riadny termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky bude v predmetoch:
  - a) slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra dňa **15. marca 2016** (utorok),
  - b) anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk dňa **16. marca 2016** (streda),
  - c) matematika dňa **17. marca 2016** (štvrtok),
  - d) maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra dňa **18. marca 2016** (piatok).
2. Za prípravu a metodické riadenie priebehu externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zodpovedá NÚCEM. Distribúciu zásielok s testami zabezpečí príslušný OŠ OÚ. Za organizačné zabezpečenie testovania v jednotlivých školách zodpovedá riaditeľ školy.
3. Príslušné OŠ OÚ určia termíny internej časti maturitnej skúšky, okrem písomnej formy, jednotlivým stredným školám v ich územnej pôsobnosti v čase od **23. mája 2016 do 10. júna 2016**.
4. Náhradný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v termíne **12. – 15. apríla 2016**. Dni konania náhradného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 1. apríla 2016.
5. Opravný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky pre školský rok 2014/2015 sa uskutoční v termíne **3. – 8. septembra 2015**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 31. júla 2015.
6. Opravný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky pre školský rok 2015/2016 sa uskutoční v termíne **6. – 9. septembra 2016**. Dni

konania opravného termínu pre jednotlivé predmety stanoví NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 1. augusta 2016.

7. Na vybraných stredných školách sa v období **september – november 2015** a **január – február 2016** uskutoční pilotné overovanie testovacích nástrojov pre maturitnú skúšku.
8. Informácie o maturitnej skúške v školskom roku 2015/2016 sú zverejnené na www.nucem.sk.

1.5. Medzinárodné merania

1. V **septembri 2015** sa začne príprava hlavného testovania medzinárodnej štúdie **IEA PIRLS 2016**. Administráciu v Slovenskej republike zabezpečí NÚCEM v spolupráci s vybranými základnými školami na jar 2016. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, rodičov týchto žiakov, riaditeľov a učiteľov vyučujúcich žiakov 4. ročníka zo škôl vybraných do vzorky. Výskum IEA PIRLS je zameraný na zisťovanie čitateľskej gramotnosti žiakov 4. ročníka základných škôl.
2. Informácie o medzinárodných testovaniach sú zverejnené na www.nucem.sk v sekcii Medzinárodné merania.

1.6. Výchovo-vzdelávací proces

1.6.1. Znižovanie informačnej nerovnosti

1. Pre potenciálnych záujemcov o štúdium na strednej škole Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) zverejňuje informácie o aktuálnom stave a trendoch vývoja nezamestnanosti absolventov stredných škôl na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo - Výchova a vzdelávanie v stredných školách. Problematika nezamestnanosti je analyzovaná na viacerých úrovniach, od agregovanej úrovne druhu školy, regiónu až po jednotlivé školy a odbory vzdelávania.
2. Portál „Mapa regionálneho školstva“ na adrese <http://mapaskol.iedu.sk> slúži na zníženie informačnej nerovnosti v regionálnom školstve na Slovensku. Záujemcom o štúdium a ich rodičom ponúka informácie, ktoré im môžu pomôcť v rozhodovaní sa pri výbere školy. Odbornej verejnosti ponúka tento portál jednoduchší prístup k informáciám. Údaje na portáli sú priebežne aktualizované.
3. V nadväznosti na nadobudnutie účinnosti zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý už od školského roku 2015/2016 umožňuje prípravu žiakov v systéme duálneho vzdelávania sú informácie o organizácii systému duálneho vzdelávania zverejnené na http://www.rsov.sk/system_dualneho_vzdelavanim.

1.6.2. Kontrola, efektivita

1. Uplatňovaním primárnej funkcie a poslania poradných orgánov riaditeľa napomáhať internému vzdelávaniu učiteľov, skvalitňovaniu vyučovania učiteľov, monitorovaniu a hodnoteniu úrovne vzdelávacích výsledkov detí a žiakov.
2. Činnosť metodických orgánov zamerať na skvalitňovanie činnosti učiteľa vo výchovno-vzdelávacom procese, na monitorovanie úrovne vzdelávacích výsledkov detí a žiakov a analýzu zistení.
3. Ciele kontrolnej činnosti zamerať na zisťovanie využívania odbornej literatúry, detskej literatúry, dostupných učebníc, učebných pomôcok a didaktickej techniky vo výchovno-vzdelávacom procese.

4. Pre zástupcu riaditeľa základnej školy s materskou školou pre materskú školu vymedziť riadiace kompetencie kontroly a hodnotenia vrátane úrovne výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole.
5. Zamerať vnútornú kontrolnú činnosť na systematické sledovanie kvality výchovy a vzdelávania, na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“), na odhaľovanie a odstraňovanie segregácie rómskych žiakov.
6. Oboznámiť sa s výstupnými materiálmi národného projektu „Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy“ a využiť ich v praxi pri realizácii sebahodnotiaceho procesu školy. Výstupy z projektu sú zverejnené na www.ssiba.sk v časti Projekty ESF.

1.6.3. Predčitateľská a čitateľská gramotnosť

1. V materských školách rozvíjať predčitateľskú gramotnosť uplatňovaním špecifických metód; rozvíjať aktívne počúvanie s porozumením (čítaním veršov, rozprávok a príbehov s detským hrdinom, aktívnym zapájaním sa do aktivít školských knižníc a pod.), pri overovaní porozumenia vypočutého textu využívať metódy tvorivej dramatizácie; zámerne rozvíjať aktívnu slovnú zásobu detí.
2. Podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti detí a žiakov. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť čitateľskej gramotnosti je zverejnený na www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/.
3. Formovať kladný vzťah detí a žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže v čitateľských zručnostiach a populudňajšie čitateľské aktivity v školských kluboch detí.
4. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín s cieľom zvyšovania úrovne vyučovania slovenského jazyka a materinského jazyka odporúčame venovať zvýšenú pozornosť čítaniu s porozumením, klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami a schopnosť argumentovať.
5. V školách s vyučovacím jazykom maďarským odporúčame rozvíjať komunikačné kompetencie žiakov v slovenskom jazyku ako v druhom, špecifickom cieľovom jazyku.
6. Využívať možnosť vzdelávania celého pedagogického zboru z ponuky vzdelávacích aktivít Metodicko-pedagogického centra (ďalej len „MPC“) v oblasti cieleného rozvíjania čitateľskej gramotnosti, resp. vzdelávania pre riadiacich zamestnancov škôl s obsahovým zameraním na tvorbu vlastnej stratégie rozvoja čitateľskej gramotnosti.

1.6.4. Národnostné menšiny, sociálne znevýhodnené prostredie, cudzinci, diskriminácia

1. Zabezpečiť poskytnutie informácie rodičom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, v prípade dostatočného záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie.
2. Vytvárať vhodné personálne, materiálno-technické a organizačné podmienky na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra na školách s vyučovacím jazykom maďarským a slovenský jazyk a literatúra v školách s vyučovacím jazykom ostatných národnostných menšín.
3. Venovať zvýšenú pozornosť príprave žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským na Testovanie 9 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.

4. Podporovať kontinuálne vzdelávanie učiteľov 1. stupňa základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským a učiteľov s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra z metodiky vyučovania slovenského jazyka ako druhého jazyka (L₂).
5. V školskom roku 2015/2016 sa pokračuje v realizácii výskumnej úlohy Sledovanie úrovne vyučovania slovenského jazyka v základných a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským.
6. Žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len „SZP“) možno poskytovať výchovu a vzdelávanie v rámci tried nultého ročníka.
7. V školách a školských zariadeniach dôsledne uplatňovať **zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie**. Eliminovať nežiaduce javy, akými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych detí a žiakov v dôsledku ich etnickej príslušnosti (často v kombinácii so sociálnym znevýhodnením) od ostatných detí a žiakov. Riešiť problémy detí a žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných skupín, ktoré komplikujú proces ich prijímania do bežných škôl a školských zariadení, zaraďovania do bežných tried a výchovno-vzdelávací proces. Vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v školách a triedach spolu s majoritnou populáciou.
8. Realizovať inkluzívne vzdelávanie detí a žiakov vo všetkých materských, základných a stredných školách, t. j. verejných, súkromných a cirkevných s využitím špecifických metód výučby. Podrobnosti - Úradný vestník Európskej únie 24. 12. 2013 Odporúčanie Rady z 09. 12. 2013 o účinných opatreniach na integráciu Rómov v členských štátoch.
9. Zabezpečovať a plniť úlohy vyplývajúce zo Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020, najmä:
  - a) aktívne podporovať účasť detí zo SZP na predprimárnom vzdelávaní vo veku 4 až 6 rokov,
  - b) podporovať materské školy pri zavádzaní programov orientovaných na zlepšenie spolupráce s rodičmi rómskych detí a pri zapájaní asistentov učiteľa v materských školách,
  - c) dôsledne dodržiavať postupy prijímania žiakov do špeciálnych základných škôl,
  - d) zabezpečovať vykonávanie psychologickéj diagnostiky detí pred ich nástupom na povinnú školskú dochádzku výlučne v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“),
  - e) podporovať používanie rómskeho jazyka v predprimárnom a primárnom vzdelávaní a pri zápise na základnú a strednú školu zisťovať záujem rómskych rodičov o výučbu rómskeho jazyka.
10. V súvislosti so začlenením rómskeho jazyka a literatúry a rómskych reálií do školských vzdelávacích programov (ďalej len „ŠkVP“) využiť ako pomôcku materiály pre jednotlivé stupne vzdelávania zverejnené na www.statpedu.sk.
11. Pri obsadzovaní miest pedagogických asistentov v školách s vysokým počtom detí a žiakov z marginalizovaných komunít prihliadať aj na ovládanie rómskeho jazyka.
12. Podporovať vzdelávanie učiteľov v oblasti interkultúrneho vzdelávania so zameraním na rómsky jazyk a kultúru. V tomto kontexte Štátny pedagogický ústav (ďalej len „ŠPÚ“) realizuje projekt „Inovatívne vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov základných škôl za účelom zvýšenia ich interkultúrnych kompetencií vo vzdelávacom procese rómskych žiakov“, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.
13. V materských školách, v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny:
  - a) spracovať učebné osnovy tak, aby sa ich plnením rozvíjali aj komunikatívne kompetencie detí v štátnom jazyku,

- b) podporovať aktívnu komunikáciu detí v spisovnej slovenčine uplatňovaním inovatívnych učebných postupov, dvojjazyčnou (bilingválnou) priebežnou komunikáciou (integrovane, vo všetkých organizačných formách, prepájaním materinského a štátneho jazyka),
  - c) pri osvojovaní štátneho jazyka postupovať v súlade s Metodickým listom na osvojovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín, ktorý je zverejnený na www.statpedu.sk.
14. V školách, ktoré vzdelávajú deti a žiakov zo SZP, v spolupráci so zriaďovateľmi, príslušnými úradmi práce sociálnych vecí a rodiny a komunitnými centrami prijímať opatrenia na zlepšenie dochádzky, správania a vzdelávacích výsledkov a pri výchove a vzdelávaní týchto detí a žiakov vytvárať vhodné individuálne podmienky.
  15. Zintenzívniť poradenskú a osvetovú činnosť pedagogických zamestnancov škôl pre zákonných zástupcov detí a žiakov zo SZP.
  16. MPC prostredníctvom Rómskeho vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra (ďalej len „ROCEPO“), ktoré je integrálnou súčasťou regionálneho pracoviska MPC v Prešove a má celoslovenskú pôsobnosť, poskytuje odbornú-metodickú pomoc školám a školským zariadeniam v oblasti výchovy a vzdelávania detí a žiakov zo SZP a rómskych žiakov.
  17. Odporúčame školám zabezpečiť súčinnosť pri výskume MPC ROCEPO o postavení dieťaťa a žiaka zo SZP vo výchovno-vzdelávacom systéme Slovenskej republiky.
  18. Odporúčame školám, školským klubom detí a centráм voľného času súčinnosť pri prieskume s IUVENTOU - Slovenským inštitútom mládeže (ďalej len „IUVENTA“) v oblasti výchovných programov v školských kluboch detí a centrách voľného času s vysokým zastúpením žiakov zo SZP so zameraním na inkluzívne princípy výchovy a vzdelávania, zapájanie detí zo SZP do organizovaných voľnočasových aktivít škôl a školských zariadení, skúmanie postojov učiteľov, vychovávateľov, asistentov a manažmentu škôl k princípom inkluzívneho vzdelávania.
  19. Pri vzdelávaní detí cudzincov sa odporúča školám postupovať podľa experimentálne overenej a schválenej pedagogickej dokumentácie zverejnenej na www.statpedu.sk, kde je aj aktualizácia Metodických odporúčaní na vyučovanie slovenského jazyka a kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR v rámci regionálneho školstva, konkrétne: Jazykový kurz a metodické odporúčania pre deti cudzincov v SR. Jazykové kurzy pre deti cudzincov zabezpečujú organizačne a finančne OŠ OÚ.

1.6.5. Cudzíe jazyky

1. Pri vyučovaní cudzieho jazyka sa odporúča používať moderné učebnice a doplnkové výukové prostriedky k nim, aplikovať činnostne zameraný prístup k vyučovaniu a učeníu sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka.
2. Na hodinách cudzieho jazyka sa odporúča používať jazykové portfólio ako nástroj sebahodnotenia a podpory učenia sa jazykov. Informácie a podporné materiály k Európskemu jazykovému portfóliu sú zverejnené na elp.ecml.at.
3. Na hodinách cudzieho jazyka v stredných školách sa odporúča používať model Európskeho jazykového portfólia 16+, ktorý bol registrovaný Radou Európy pod číslom 2014.R014. Bližšie informácie a model Európskeho jazykového portfólia 16+ sú zverejnené na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk/sk/Ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie/Odborne-informacie/Europske-jazykove-portfolio-16-.alej.
4. Učiteľom jazykov sa odporúča priebežne sledovať informácie zverejnené na webovom sídle Európskeho centra pre moderné jazyky v Grazi (ECML) a zvážiť možnosť participovať

- v medzinárodných projektoch. Učiteľom sa zároveň odporúča využívať vo vzdelávacom procese relevantné výstupy projektov ECML, ktoré sú zverejnené na webovom sídle www.ecml.at.
5. Pri príležitosti Európskeho dňa jazykov, ktorého cieľom je upozorniť na dôležitosť učenia sa jazykov, podporiť rozvoj viacjazyčnosti, jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, interkultúrneho porozumenia i celoživotného vzdelávania, sa odporúča usporiadať rôzne podujatia a aktivity pre žiakov. Bližšie informácie a námety pre učiteľov na oslavenie Európskeho dňa jazykov sú k dispozícii na webovom sídle Európskeho centra pre moderné jazyky v Grazi edl.ecml.at. Odporúčame školám zapájať žiakov do tvorivých aktivít v rámci Európskeho dňa jazykov a podporovať tak jazykovú zdatnosť a záujem o vzdelávanie v oblasti jazykov a poznávania reálií a kultúrnej rozmanitosti Európy.
  6. Odporúča sa stredným školám, najmä stredným školám s bilingválnou formou výučby cudzieho jazyka, zúčastniť sa 9. ročníka súťaže pre mladých prekladateľov Juvenes Translatores 2015/2016. Informácie sú zverejnené na ec.europa.eu/translatores.
  7. Základným a stredným školám odporúčame prihlásiť sa do siete stredo európskych škôl a riešiť medzinárodné partnerské projekty škôl v rámci iniciatívy aces, Academy of Central European Schools. Informácie sú zverejnené na www.minedu.sk/aces-akademia-stredo-europskych-skol.
  8. Odporúčame naďalej organizovať školské kolá olympiád v cudzích jazykoch a zúčastňovať sa vyšších kôl týchto súťaží. Informácie sú zverejnené na www.iuventa.sk.

1.6.6. Náboženská výchova/etická výchova

1. Na vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka. Ak počet žiakov v skupine na vyučovanie náboženskej výchovy alebo etickej výchovy klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Počas školského roka nemôže žiak prechádzať z povinne voliteľného predmetu náboženská výchova na povinne voliteľný predmet etická výchova a opačne.
2. Predbežné zisťovanie záujmu o vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova na nasledujúci školský rok zabezpečí škola na základe písomného oznámenia zákonného zástupcu žiaka do 15 rokov veku. Počty žiakov v jednotlivých ročníkoch nahlási riaditeľ školy najneskôr do 15. júna zriaďovateľovi školy.
3. Riaditeľ školy v prípade, že počet žiakov je menší ako stanovuje norma, povolí vyučovanie náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na základe žiadosti cirkvi alebo náboženskej spoločnosti v čase vyučovania náboženskej výchovy inej cirkvi, etickej výchovy alebo v čase po ukončení vyučovania ostatných predmetov.

1.6.7. Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova

1. V súlade s cieľmi a princípmi Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 - 2016 sa školám odporúča:
  - a) uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v obsahu vzdelávania ŠkVP,
  - b) rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
  - c) zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete,

- d) využiť informácie, podporné materiály a inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk.
2. Rozvíjať environmentálnu výchovu a vzdelávanie ako súčasť rozvoja osobnosti detí a žiakov zameranú najmä na vedenie k uvedomelej spotrebe zdrojov, povedomia v oblasti separácie odpadov, na vytváranie správnych postojov a správania detí a žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia.
  3. Školám sa odporúča spolupracovať s environmentálnymi centrami a strediskami a neziskovými organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti na podporu skvalitnenia environmentálnej výchovy a vytvárania vhodných podmienok k zdravému spôsobu života v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju.
  4. Školám sa odporúča zapojiť do medzinárodného environmentálneho programu Zelená škola v rámci rozvoja environmentálnej výchovy a výchovy k trvalo udržateľnému životu. Informácie sú zverejnené na www.zelenaskola.sk.
  5. Podľa možností školy vytvárať podmienky pre prácu učiteľa – koordinátora environmentálnej výchovy, ktorého úlohou je koordinovať environmentálnu výchovu v škole, príp. v súlade s ekokódexom (stratégia výchovy a konania školy k ochrane a udržateľnosti životného prostredia, zásady úspor obnoviteľných zdrojov a pod.) realizovať environmentálny program školy.
  6. Podporovať rozvoj environmentálnej výchovy a vzdelávania zapájaním škôl do projektov a súťaží s environmentálnym zameraním.

1.6.8. Mediálna výchova

Školy majú možnosť využiť k prierezovej téme/voliteľnému predmetu mediálna výchova podklady a zdroje, ktoré sú k dispozícii na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk, v časti Učebnice, metodiky, publikácie, odborné informácie – Metodiky, kde sa nachádza text pod názvom „K mediálnej gramotnosti učiteľov“, ktorý ponúka námety k tomu, v čom by sa mali mediálne gramotní učitelia orientovať, čo by mali vedieť, ako v praxi organizovať mediálnu výchovu, na čo sa zamerať, čo zdôrazniť, o čom diskutovať. Odporúčame školám venovať osobitú pozornosť téme bezpečnosti na internete (www.zodpovedne.sk; www.stopline.sk; www.ovce.sk; www.pomoc.sk).

1.6.9. Školské knižnice

1. V základných a stredných školách systematicky budovať školskú knižnicu. Informácie a dokumenty, nevyhnutné pre činnosť školských knižníc sú zverejnené na www.spgk.sk.
2. Školám a školským zariadeniam sa odporúča využívať knižnično-informačné služby a podujatia knižníc.
3. Na edicnyportal.iedu.sk je zverejnený zoznam zostatkových zásob titulov nereformných učebníc a učebných textov, ktoré sú k dispozícii školám na objednanie pre potreby doplnenia knižničného fondu v školských knižniciach.
4. V súvislosti s Medzinárodným mesiacom školských knižníc sa odporúča školským knižniciam v základných a stredných školách zapojiť sa do česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy.
5. V súvislosti s Medzinárodným dňom školských knižníc sa odporúča školským knižniciam v základných a stredných školách zapojiť sa do projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.

1.6.10. Zdravý životný štýl

1. Odporúčame školám venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu v súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020, podporovať aj aktivity pri prevencii a riešení nadváhy, obezity, podvýživy, ako aj porúch príjmu potravy.
2. Školám a školským zariadeniam sa odporúča:
  - a) aktívne zapájanie do aktivít podporujúcich zdravý životný štýl,
  - b) posilniť výchovu detí a žiakov k zdravému životnému štýlu a realizovať aktivity a programy na podporu zdravia a zdravého životného štýlu. Zapájať sa do kampaní „Odstráň obezitu“ a projektov „Hovorme o jedle“, „Červené stužky“, „Zdravie a bezpečnosť v školách“,
  - c) zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, rozšíriť vyučovanie telesnej a športovej výchovy v ŠkVP, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode, sprístupniť ihriská a telocvične škôl na športovú činnosť po vyučovaní a cez víkendy; zvýšenú pozornosť venovať zriaďovaniu zdravotnej telesnej výchovy v školách a vzdelávaniu učiteľov telesnej výchovy a telesnej a športovej výchovy v tejto oblasti,
  - d) rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, potravinovú bezpečnosť a zvýšenie povedomia v oblasti označovania potravín, napr. pri príležitosti 70. výročia prvej zmienky o školskom stravovaní v r. 2015 vyhlásiť tematické týždne zamerané na zvýšenie povedomia detí a žiakov o význame školského stravovania, zdravej výživy a zdravých stravovacích návykov,
  - e) vyhlásiť tematické týždne pri príležitosti Svetového dňa výživy, Svetového dňa zdravia a Svetového dňa mlieka zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov a zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny (www.opotravinach.sk a www.skolskeovocie.sk),
  - f) realizovať školské programy podpory zdravia a zdravého životného štýlu, výchovy k zdraviu,
  - g) podľa možností školy vytvoriť podmienky na vyučovanie voliteľného predmetu Výchova k zdraviu,
  - h) venovať zvýšenú pozornosť prevencii užívania alkoholu a tabaku,
  - i) informovať žiakov o škodlivých a vedľajších účinkoch dopingových látok.
3. Školy môžu využiť informácie, metodiky a príklady dobrej praxe na www.bezpre.sk, ako aj informácie k voliteľnému predmetu Výchova k zdraviu vypracované pre 1. a 2. stupeň základnej školy - www.statpedu.sk (Výstupy seminára K bezpečnosti a zdraviu žiakov v škole). Odporúčame využívať aj možnosti spolupráce a metodiky cez Európsku sieť škôl podporujúcich zdravie – www.schools-for-health.eu.
4. Odporúča sa taxatívne vymedziť v školskom poriadku preventívne opatrenia proti užívaniu a šíreniu legálnych a nelegálnych drog v školách.
5. Odporúča sa prevenciu drogových závislostí a prevenciu delikvencie a kriminality realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho CPPPaP.
6. Odporúča sa, aby vedenie školy, učiteľ - koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informovali rodičov o preventívnych aktivitách školy, ako aj o možnostiach odbornej pomoci, ktorú poskytujú CPPPaP.
7. Pri realizácii preventívnych aktivít a programov sa odporúča venovať zvýšenú pozornosť odbornej garancii programov a vopred si preveriť ponúkané preventívne aktivity a programy s cieľom predísť prípadnému nežiaducemu vplyvu laických a neodborných aktivít, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na deti a žiakov.

1.6.11. Ľudské práva, práva detí

1. V pedagogickom prístupe rešpektovať Dohovor o právach dieťaťa (oznámenie č. 104/1991 Zb. v znení oznámenia č. 50/2003 Z. z.) a prijateľnou formou oboznamovať deti a žiakov s ich právami a splniteľnými povinnosťami v zmysle tohto dokumentu prostredníctvom výstižných pravidiel správania sa v materských školách vyjadrených v piktogramoch.
2. Odporúča sa informovať žiakov o Opčnom protokole k Dohovoru o právach dieťaťa o účasti detí v ozbrojených konfliktoch (oznámenie č. 256/2009) Z. z.) Opčnom protokole k Dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii (oznámenie č. 424/2004 Z. z.), Opčnom protokole o procedúre oznámení (oznámenie č. 91/2014 Z. z.).
3. Dohovor o právach dieťaťa a jeho opčné protokoly sú dostupné na webovej stránke organizácie UNICEF Slovensko www.unicef.sk/kto-sme/prava-deti/dohovor-o-pravach-dietata.
4. Pre zvýšenie informovanosti pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení sa na www.cvtisr.sk nachádzajú výsledky dlhodobého výskumu zameraného na výchovu k ľudským právam v školskom a rodinnom prostredí.
5. Školám sa odporúča využívať pri výchove a vzdelávaní manuál k tolerancii a ľudským právam KOMPAS a KOMPASITO. Viac informácií na www.iuventa.sk.
6. Školám sa odporúča zapájať sa do Olympiády ľudských práv ako celoštátnej súťaže žiakov stredných škôl. Viac informácií na www.olympiady.sk, www.olp.sk.
7. Odporúča sa zapojenie do projektu „Škola priateľská k deťom“ (www.unicef.sk).
8. Do ŠkVP sa odporúča zapracovať témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rovnosti muža a ženy, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu a v oblasti problematiky migrácie.
9. Viest' žiakov k aktívnej účasti pri kreovaní žiackej školskej rady a podporovať participáciu žiakov i rodičov na tvorbe školského poriadku; pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam.
10. V humanitne orientovaných študijných odboroch stredných odborných škôl skupín 68 Právne vedy, 75 Pedagogické vedy, 76 Učiteľstvo sa odporúča využívať Metodickú príručku pre vyučovanie ľudských práv v odbornom vzdelávaní a príprave.
11. V zmysle medzinárodných záväzkov SR v problematike ľudských práv a Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, schválenej vládou SR uznesením číslo 71/2015 sa odporúča:
  - a) naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv pre žiakov základných škôl,
  - b) výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziludských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
  - c) vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam a ich ochranu a implementáciu zabezpečiť efektívnu spoluprácu školy, rodičov, mimovládnych organizácií a širokej miestnej komunity,
  - d) zapájať deti a žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,
  - e) vytvoriť podmienky na zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania na získanie multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,

- f) vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom porozumieť iným kultúram),
- g) pripraviť a realizovať v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a inými inštitúciami osvetovú činnosť, aktivity, prednášky, besedy, zamerané na zvýšenie informovanosti detí a žiakov o migrantoch.

1.6.12. Bezpečnosť a prevencia

1. Odporúča sa priebežne monitorovať správanie sa detí/žiakov a zmeny v prípadoch podozrenia na porušovanie ich zdravého osobnostného vývinu zabezpečiť ich ochranu a bezodkladne riešiť vzniknutý problém v súčinnosti s vedením školy a zákonnými zástupcami dieťaťa. Odporúčame aj spoluprácu so školským psychológom, odbornými zamestnancami príslušného CPPPpP, podľa potreby aj s príslušným pediatrom, sociálnym kurátorom alebo policajtom.
2. V súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. 12. 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii sa odporúča primeraným spôsobom zabezpečiť informovanosť o rizikách, že sa deti môžu stať obeťami sexuálneho zneužívania, vykorisťovania a detskej pornografie.
3. V zmysle plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím sa odporúča zabezpečiť prístupnosť a dostupnosť informácií deťom o právach dieťaťa so zameraním na problematiku prevencie násillia páchaného na deťoch a veku primerane o možnostiach pomoci, vrátane stimulácie kritických postojov detí k nevhodným mediálnym obsahom.
4. V súlade s úlohami Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2015 – 2018 sa odporúča realizovať besedy s vyškolenými odbornými zamestnancami z CPPPpP o rizikách práce v zahraničí a o prevencii pred neľudským zaobchádzaním, obchodovaním s ľuďmi a otrockou prácou, ako aj preventívne kampane. Ako pomôcku môžu školy využiť informačný text „Nie každá cesta do sveta je ako z rozprávky“, ktorý sa nachádza na www.minv.sk a www.statpedu.sk. Ďalším odporúčaným zdrojom je „Vzdelávacia príručka o obchodovaní s ľuďmi pre pedagógov a sociálnych pracovníkov“, CD pod názvom „Dve malé dievčatká“, informácie na www.obchodsludmi.sk.
5. Školám a školským zariadeniam sa odporúča vypracovanie vlastných školských a triednych programov prevencie šikanovania v súlade s Metodickým usmernením č.7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach. Viac informácií na www.prevenciasikanovania.sk.

1.6.13. Výchovné poradenstvo

1. Pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý vykonáva špecializovanú činnosť výchovného poradcu, sa odporúča zostaviť týždenný rozvrh hodín tak, aby mal vytvorený dostatočný priestor na vykonávanie svojej činnosti.
2. Podporovať zvyšovanie profesijných kompetencií výchovného poradcu (kontinuálne vzdelávanie, účasť na národných projektoch, odborných seminároch a konferenciách, činnosť v stavovských organizáciách a pod.).
3. Činnosť výchovného poradcu v základnej škole, strednej škole a v škole pre žiakov s nadaním metodicky usmerňuje CPPPpP, činnosť výchovného poradcu v špeciálnej škole centrum špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“).

1.6.14. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

1. CPPPaP alebo ČŠPP zaradené do siete škôl, školských zariadení (ďalej len „siet“) pri určení výsledkov diagnostického vyšetrenia pre potreby v rezorte školstva môže využiť podklady z odborného pracoviska nezaradeného do siete, ktoré dieťaťu poskytuje kontinuálnu odbornú starostlivosť súvisiacu s príslušnou diagnózou.
2. Pri vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením umožniť používanie kompenzačných a iných pomôcok vo vyučovacom procese (napr. notebook, tablet, kalkulačku, gramatické tabuľky, názorný materiál a iné), podľa odporúčania špeciálneho pedagóga, ktorý má žiaka vo svojej odbornej starostlivosti.
3. Frekvenciu rediagnostických vyšetrení detí a žiakov so ŠVVP neurčuje žiadny všeobecne záväzný právny predpis. Poradenské zariadenia rediagnostiku vykonávajú na základe podnetu školy, školského zariadenia alebo školského inšpektora, pri odôvodnenom predpoklade, že je nevyhnutné vykonať také úpravy výchovy, vzdelávania dieťaťa a usmernení vo vzťahu k optimalizácii jeho psychického vývinu a fyzického vývinu, ktoré nemôžu vychádzať z pôvodne určenej diagnózy dieťaťa. O rediagnostiku dieťaťa môže požiadať aj zákonný zástupca dieťaťa. Rediagnostické vyšetrenie žiakov nie je potrebné vykonať všetkým žiakom pri ich prijímaní do stredných škôl, odborných učilísk a praktických škôl; vykoná sa, ak je odôvodnený predpoklad, že sa zmenil charakter ich ŠVVP.
4. Pri vykonávaní rediagnostiky u žiakov s nadaním, u ktorých bolo preukázané nadanie, ale ktorí boli do príslušného vzdelávacieho programu zaradení z opodstatnených dôvodov podmienene, je nutné dodržiavať ustanovenie § 103 a § 105 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“) a čl. 3 ods. 6 metodických pokynov č. CD-2005-19376/26377-1:091, aktualizovaných k 1. septembru 2008 na zaradovanie detí do špeciálnych výchovno-vzdelávacích programov pre intelektovo nadaných žiakov. Uvedený materiál je dostupný na www.vudpap.sk/sub/vudpap.sk/images/pdf/metodicke_pokyny08.pdf.
5. Povolenie vzdelávania podľa § 26 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z., t. j. podľa individuálneho učebného plánu, možno uplatniť u žiaka s nadaním, ale aj zo závažných dôvodov. Okrem tehotenstva a materstva je takým dôvodom aj vzdelávanie žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorého stav si vyžaduje striedanie dennej dochádzky do školy s individuálnou prípravou.
6. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať ustanovenie § 55 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z., zásady podľa prílohy č. 2 metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy a vychádzať z odporúčaní príslušného poradenského zariadenia pre konkrétneho žiaka a príslušného vzdelávacieho programu pre žiaka so zdravotným znevýhodnením.
7. Pri vzdelávaní žiakov s poruchami správania uplatňovať postupy podľa metodicko-informatívneho materiálu „Žiak s poruchami správania v základnej a strednej škole“, ktorý schválilo MŠVVaŠ SR dňa 10. apríla 2013 pod č. 2013-3982/16490:4-914 s účinnosťou od 1. septembra 2013.
8. Pri vzdelávaní dieťaťa/žiaka s Aspergerovým syndrómom formou školskej integrácie postupovať podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, ktorý je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“). Keďže psychický stav detí/žiakov s Aspergerovým syndrómom v enormnej miere negatívne ovplyvňujú rôzne vplyvy prostredia, voči ktorým majú zvýšenú vnímavosť (hlučnosť, ruch počas prestávok, vône/zápachy, povrch predmetov, vybočenie zo zaužívaných pravidiel, nemožnosť využiť prestávku osamote a i.), na ich rozpoznanie

- a znižovanie ich vplyvov je nevyhnutné riadiť sa odporúčaniami ČŠPP, ktoré má dieťa/žiaka vo svojej starostlivosti. Uplatňovaním odborných odporúčaní sa vytvoria predpoklady na jeho úspešné vzdelávanie, elimináciu konfliktných situácií a neprimerané postoje jeho spolužiakov k špecifikám jeho správania.
9. Riaditeľom škôl sa odporúča na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania detí a žiakov so ŠVVP v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi zabezpečiť asistenta učiteľa a vytvárať pracovné miesta odborných zamestnancov na školách.
  10. Asistent učiteľa je pedagogickým zamestnancom školy, ktorý podľa požiadaviek učiteľa môže so žiakom pracovať aj samostatne. V zmysle platnej legislatívy musí spĺňať príslušné kvalifikačné predpoklady, v prípade začínajúceho asistenta sa vyžaduje absolvovanie adaptačného vzdelávania.
  11. Riaditeľ školy, z ktorej žiak so ŠVVP prestupuje do inej školy, zašle fotokópiu dokumentácie žiaka (§ 31 ods. 2 a § 35 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.), a to aj pri jeho prestupe do školy poskytujúcej vyšší stupeň vzdelávania.
  12. Pri zostavovaní povinnej dokumentácie dieťaťa, žiaka so ŠVVP najmä pri vypracovaní individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej len „IVP“) vždy spolupracovať s poradenským zariadením, ktoré ho má v starostlivosti. Dôsledne dodržiavať pokyny a odporúčania príslušného poradenského zariadenia a zohľadňovať potreby žiaka vo výchovno-vzdelávacom procese.
  13. SZP znevýhodňuje žiaka v edukačnom prostredí a zároveň aj pri psychologickom testovaní. Problémy, ktoré má žiak vo výchovno-vzdelávacom procese z dôvodu vývinu v podmienkach SZP, diagnostikuje poradenské zariadenie (CPPPaP) ako ŠVVP. Tento žiak sa neprijíma do špeciálnej školy ani do špeciálnej triedy; bežná škola je povinná vytvoriť mu individuálne podmienky podľa § 107 zákona č. 245/2008 Z. z.
  14. U žiakov so ŠVVP dodržiavať úpravy vyplývajúce z vyhlášky MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách, podľa V. časti prílohy. U žiaka s autizmom alebo niektorou z ďalších pervazívnych vývinových porúch (napr. Aspergerov syndróm) sa okrem úprav podľa odporúčania špeciálneho pedagóga, v ktorého starostlivosti sa žiak nachádza, umožňuje aj prítomnosť tohto alebo iného špeciálneho pedagóga.

1.6.15. Súťaže

1. MŠVVaŠ SR je vyhlasovateľom súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení, ktoré sa konajú v súlade so zaregistrovanými organizačnými poriadkami.
2. Zoznam predmetových olympiád a postupových súťaží zabezpečovaných IUVENTOU je zverejnený na www.olympiady.sk.
3. Zoznam súťaží zabezpečovaných Štátnym inštitútom odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“) je zverejnený na www.siov.sk.
4. Zoznam súťaží zabezpečovaných ŠPÚ je zverejnený na www.statpedu.sk.
5. Zoznam športových súťaží vyhlasovaných MŠVVaŠ SR, okrem športových súťaží špeciálneho školstva je zverejnený www.minedu.sk v menu Šport - Šport a zdravie a na www.skolskysport.sk v časti Aktuality. Prihlasovanie škôl prebieha prostredníctvom www.skolskysport.sk, kde sú zverejnené aj platné pravidlá a propozície v menu danej súťaže.
6. Zoznam súťaží je zverejnený na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo - Súťaže detí a žiakov.
7. Odporúča sa školám zapojiť sa do súťaže Modelový Európsky parlament, ktorý podporuje myšlienku európskeho občianstva a umožňuje žiakom oboznámiť sa s prácou inštitúcií Európskej únie, najmä Európskeho parlamentu, zasadnutia ktorého simuluje. Viac informácií na www.iuventa.sk - Modelový Európsky parlament.

8. Odporúča sa školám zapojiť sa do súťaží a aktivít spojených s 200. výročím narodenia Ľudovíta Štúra (súťaže, výstavy, exkurzie a pod.). Viac informácií na webovom sídle Ministerstva kultúry Slovenskej republiky www.culture.gov.sk v časti Rok Ľudovíta Štúra 2015 alebo na webovom, sídle Tlačovej agentúry Slovenskej republiky www.tasr.sk.

1.6.16. Podnikateľské zručnosti

1. Na všetkých typoch stredných škôl pokračuje vyučovanie odborného predmetu ekonomické cvičenia v cvičnej firme, v študijnom odbore obchodná akadémia vyučovanie odborných predmetov cvičná firma a cvičná firma – praktikum. Všetky informácie a metodické materiály k vyučovaniu cvičnej firmy sú na www.siov.sk v časti Slovenské centrum cvičných firiem.
2. Prácu cvičných firiem koordinuje ŠIOV - Slovenské centrum cvičných firiem (ďalej len „SCCF“). Cvičné firmy si založia živnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným už len on-line na www.sccf.sk. Existujúce cvičné firmy môžu vykonávať zmeny údajov v živnostenskom alebo obchodnom registri, pozastaviť činnosť cvičnej firmy na zvolené obdobie alebo požiadať o výmaz. Súčasťou on-line systému je Internet banking.
3. SCCF je členom svetového združenia cvičných firiem EUROPEN-PEN INTERNATIONAL. Informácie a kontakty na partnerov doma aj v zahraničí sú zverejnené na www.siov.sk, www.sccf.sk.
4. Žiaci základných škôl a stredných škôl zapojení do programu Podnikanie v cestovnom ruchu môžu prezentovať svoje kľúčové kompetencie vrátane podnikateľských zručností na 14. ročníku súťaže – Vitajte v našom regióne 2016.
5. Učitelia základných škôl a stredných škôl majú možnosť voľného prístupu k najväčšej európskej databáze nástrojov a metód pre podporu podnikateľského vzdelávania sprostredkované Junior Achievement Slovensko - www.tesguide.eu.
6. Žiaci stredných škôl môžu prezentovať kľúčové kompetencie vrátane podnikateľských zručností na 18. ročníku medzinárodného veľtrhu cvičných firiem. Súčasťou veľtrhu sú aj súťaže cvičných firiem o najlepší katalóg, stánok, elektronickú prezentáciu cvičnej firmy.
7. Stredným školám sa odporúča prezentovať sa na 24. ročníku celoslovenskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných škôl JUVYR.
8. Na podporu podnikateľského, ekonomického a finančného vzdelávania sa všetkým stredným školám odporúča zapájať do projektov:
  - a) cvičná firma prostredníctvom ŠIOV – www.siov.sk a www.sccf.sk,
  - b) vyučovanie predmetu aplikovaná ekonómia – www.ae.jasr.sk,
  - c) vyučovania predmetu podnikanie v cestovnom ruchu – www.pvcr.jasr.sk.
9. Žiaci stredných škôl zapojení do projektu Aplikovaná ekonómia môžu prezentovať kľúčové kompetencie vrátane podnikateľských zručností na 21. ročníku súťaže Veľtrh študentských firiem 2015 – JA BUSINESS DAY s možnosťou postupu do medzinárodného finále súťaže JA-YE EUROPE COMPANY OF THE YEAR.
10. Žiaci zapojení do študentských firiem Junior Achievement Slovensko môžu získať medzinárodný Certifikát podnikateľských zručností ESP (Entrepreneurial Skills Pass) – www.jasr.sk/esp.

1.6.17. Finančná gramotnosť

1. Aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR, je zverejnený na webových sídlach www.minedu.sk, www.siov.sk, www.statpedu.sk a www.statpedu.sk/files/documents/vzdelavacie_aktivity/financne_vzdelavanie/nsfg_1_1.pdf.

2. Školy sú povinné zapracovať Národný štandard finančnej gramotnosti do ŠkVP. Spôsob implementácie stanovuje „Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do ŠkVP základných škôl a stredných škôl“, vydaná MŠVVaŠ SR, ktorá je dostupná na internetovej stránke www.minedu.sk/metodika-pre-zapracovanie-a-aplikaciju-tem-financnej-gramotnosti-do-skolskych-vzdelavacich-programov-zakladnych-skol-a-strednych-skol/.
3. Pri výučbe finančnej gramotnosti na všetkých troch úrovniach je potrebné klásť zvýšený dôraz na čiastkové kompetencie, ktoré sa týkajú boja proti korupcii a ochrany spotrebiteľa.
4. Odporúča sa zabezpečiť vybavenosť škôl učebnými materiálmi, pomôckami a metodickými materiálmi stimulujúcimi rozvoj finančnej gramotnosti; kontrolovať stav a úroveň rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov, výsledky zistení zovšeobecňovať.
5. Je potrebné využívať možnosť vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti rozvoja finančnej gramotnosti. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť finančnej gramotnosti je zverejnený na www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva.
6. Zabezpečiť prostredníctvom poradných orgánov riaditeľa školy, prípadne koordinátora pre oblasť finančného vzdelávania interné vzdelávanie pedagogických zamestnancov týkajúce sa rozvoja finančnej gramotnosti.
7. Školám sa odporúča realizovať projekt Viac ako peniaze na podporu finančnej gramotnosti s možnosťou získať konzultanta z praxe www.viacakopeniaze.sk a ďalšie projekty a aktivity, o ktorých možno získať informácie na www.fininfo.sk.
8. Na podporu výučby finančnej gramotnosti využívať centrálny informačný portál MŠVVaŠ SR, kde sú sústredené všetky dôležité dokumenty, pomocné materiály a odkazy www.iedu.sk/vseobecne_informacie/financna_gramotnost/Stranky/default.aspx.
9. Pre prvý stupeň základných škôl je vypracovaná metodická príručka Finančná gramotnosť 1, ktorá je dostupná na www.statpedu.sk/files/documents/vzdelavacie_aktivity/financne_vzdelavanie/financna_gramotnost_1.pdf.

1.6.18. Informačné, komunikačné a iné technológie

1. V školách vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím informačných, komunikačných a digitálnych technológií (ďalej len „IKT“), ak to vzdelávací obsah umožňuje a ak je to vzhľadom na aktuálny obsah vzdelávania vhodné. Taktiež odporúčame venovať pozornosť rozvíjaniu informačnej a digitálnej gramotnosti a kompetencií detí a žiakov v tejto oblasti.
2. Zvýšenú pozornosť venovať ochrane detí a žiakov pri používaní internetu a využívať webové sídla k bezpečnému používaniu internetu www.zodpovedne.sk, www.stopline.sk, www.pomoc.sk.
3. Ako doplnok ku klasickým výučbovým metódam sa školám odporúča využívať digitálny vzdelávací obsah schválený ŠPÚ.
4. Školám sa odporúča zapájať do medzinárodného partnerstva škôl eTwinning, ktorý podporuje rozvoj spolupráce európskych škôl prostredníctvom využívania IKT a komunikácie v cudzom jazyku. Informácie sú zverejnené na www.minedu.sk v menu Medzinárodná spolupráca - Medzinárodné projekty www.minedu.sk/etwinning.

1.6.19. Výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov

1. MŠVVaŠ SR zverejňuje zoznam oblastí a výzvy na podanie žiadosti o financovanie rozvojových projektov a poskytnutie dotácií v súlade so zákonom č. 597/2003 Z. z.

- o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.
2. Výzvy na predkladanie žiadostí o financovanie rozvojových projektov sú zverejnené na www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Rozvojové projekty v regionálnom školstve.
  3. Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií v oblasti regionálneho školstva sú zverejnené na www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Dotácie MŠVVaŠ SR v oblasti regionálneho školstva.

2. ŠKOLY

1. Sledovať aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní, štátnych vzdelávacích programoch, pedagogickej dokumentácii, ďalšej dokumentácii, dokumentoch a aktualizovaných dokumentoch na www.minedu.sk, www.statpedu.sk, www.siov.sk, www.vudpap.sk.
2. S cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k narušovaniu mravnosti alebo podnecovaniu k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti alebo k ďalším formám intolerancie, umožniť osobám, ktoré nie sú zamestnancami školy, účasť na vyučovaní a aktivitách organizovaných školou iba so súhlasom riaditeľa školy.
3. Prezentovať, rozširovať a adaptovať najlepšiu národnú a medzinárodnú pedagogickú prax v školách a školských zariadeniach s cieľom poskytnúť čo najširšej verejnosti adekvátne informácie, ktoré napomôžu zvyšovaniu kvality výchovy a vzdelávania. Prezentovať prirodzené vzory a authority z radov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

2.1. Materské školy

1. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 10. marca 2015 inovovaný Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách pod číslom 2015-8341/12225:1-10A0. V školskom roku 2015/2016 sa bude realizovať **pilotná fáza** zavedenia *Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách* do praxe materských škôl. Materské školy, **ktoré sa neprihlásia** do realizácie pilotnej fázy, budú predprimárne vzdelávanie realizovať i naďalej podľa školských vzdelávacích programov, v ktorých majú vypracované učebné osnovy minimálne v rozsahu vzdelávacích štandardov Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie.
2. Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania sa vydáva v posledný deň školského vyučovania, s dátumom 30. jún 2016. Vydaniu osvedčenia nepredchádza žiadne hodnotenie dieťaťa. Rovnaké osvedčenie získavajú deti absolvujúce bežnú materskú školu, ako aj deti absolvujúce špeciálnu materskú školu, alebo ktoré boli vzdelávané v špeciálnej triede bežnej materskej školy. Pri vydávaní osvedčenia sa individuálne posudzuje absencia detí na výchove a vzdelávaní počas posledného ročníka v materskej škole. Deťom, o ktorých materská škola vie, že budú mať odložené plnenie povinnej školskej dochádzky a budú navštevovať materskú školu aj v nasledujúcom školskom roku, sa osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania nevydáva.
3. Dieťa zo SZP zaraďovať ako dieťa so ŠVVP na základe diagnostiky v školskom zariadení výchovného poradenstva a prevencie (CPPPpP).
4. Dieťa s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky sa považuje za dieťa so ŠVVP potrebami len vtedy, ak mu príslušné školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie diagnostikovalo ŠVVP. Odporúča sa zvyšovať úroveň pripravenosti detí s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky na primárne vzdelávanie

v základnej škole individuálnym prístupom k deťom s využitím metodického materiálu „Rozvíjajúci program výchovy a vzdelávania detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou v materských školách“, ktorý je dostupný na www.statpedu.sk/sk/Ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie/Publikacie.alej.

5. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti využívať najnovšie poznatky z psychodidaktiky a pedagogiky rešpektujúc výchovno-vzdelávacie potreby a rozvojové možnosti detí.
6. Výchovno-vzdelávaciu činnosť v materskej škole realizovať najmä formou hier, neuplatňovať školský spôsob vyučovania. Podporovať aktívnu účasť detí na výchovno-vzdelávacej činnosti. Viesť deti k sebarealizácii a sebaaprezentácii a vzájomnému hodnoteniu.
7. Rozvíjať u detí primeranými formami kritické a tvorivé myslenie a sebahodnotenie. Systematicky postupnými krokmi zlepšovať grafomotorické zručnosti detí s dôrazom na správny úchop písacieho materiálu, primeranú pracovnú plochu a správnu polohu dieťaťa počas činnosti.
8. Podnecovať deti k tvorivému sebvýjadreniu. Rozvíjať u detí receptívnu aj aktívnu formu sebvýjadrenia. Prostredníctvom výtvarných činností stimulovať a aktivizovať emócie a city (prežívanie) detí, s dôrazom na subjektívno-osobnostné prežívanie a osvojovanie si sveta. Vo výtvarných činnostiach dodržiavať postupnosť.
9. Podporovať rozvíjanie pohybových schopností a zručností detí pravidelnou dennou realizáciou pohybových a relaxačných cvičení a pobytu vonku, otužovať detský organizmus. Bezdôvodné vynechávanie pobytu vonku je neprípustné.
10. Podporovať experimentovanie a bádanie detí, hodnotiace a sebahodnotiace zručnosti vo vzťahu k vlastnému pokroku. Stimulovať sociálny, emocionálny a morálny vývin detí; rozvoj tvorivého a kritického myslenia; schopnosť pracovať spoločne, vzájomne sa rešpektovať. Ako didaktické pomôcky efektívne využívať digitálne technológie, ktoré majú materské školy k dispozícii, s dôsledným rešpektovaním vývinových osobitostí detí predškolského veku.
11. Rešpektovať právo dieťaťa na zabezpečenie výchovy a vzdelávania v štátnom jazyku a v materinskom jazyku dieťaťa patriaceho k národnostnej menšine.
12. Logopedická starostlivosť vykonávaná logopédom (nie iba rok pred plnením povinnej školskej dochádzky), ktorý je kmeňovým zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, sa nepovažuje za krúžkovú činnosť. Logopedická činnosť sa môže realizovať v materskej škole aj v dopoludňajších hodinách. Venovať zvýšenú pozornosť precvičovaniu správnej výslovnosti a rozvíjaniu súvislého vyjadrovania.
13. V školskom poriadku vypracovať podrobnosti o:
  - a) prijímaní dieťaťa do materskej školy,
  - b) zaradení na adaptačný pobyt alebo diagnostický pobyt dieťaťa v materskej škole,
  - c) prerušení dochádzky dieťaťa,
  - d) predčasnom ukončení predprimárneho vzdelávania,
  - e) preberaní detí z materskej školy.
14. Vytvárať podmienky na predprimárne vzdelávanie čo najväčšieho počtu detí rozširovaním kapacít aj v zadaptovaných priestoroch v spolupráci so zriaďovateľmi; využívať možnosti existujúcich foriem výchovy a vzdelávania.
15. Zabezpečovať krúžkovú činnosť najmä internými učiteľmi materskej školy v súlade so ŠkVP.
16. Zabezpečovať výchovno-vzdelávaciu činnosť kvalifikovanými pedagogickými zamestnancami; dodržiavať stanovený počet pedagogických zamestnancov určených na triedu s celodennou a poldennou výchovou a vzdelávaním.

17. Využívať príspevok na výchovu a vzdelávanie detí, ktoré majú jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky v súlade s platným právnym stavom.
18. Nadväzovať a rozvíjať partnerské vzťahy materských škôl s inštitúciami predprimárneho vzdelávania v zahraničí aj v rámci aktivít profesijných združení Spoločnosti pre predškolskú výchovu a Slovenského výboru svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (OMEP), zapájať sa do medzinárodných projektov v oblasti predprimárneho vzdelávania.

2.2. Základné školy

1. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 06. februára 2015 inovovaný Štátny vzdelávací program pre prvý stupeň základnej školy s číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a inovovaný Štátny vzdelávací program pre druhý stupeň základnej školy s číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Základné školy budú podľa inovovaných ŠVP vzdelávať s účinnosťou od 1. septembra 2015, a to postupne od 1. a 5. ročníka základnej školy.

Žiaci, ktorí v školskom roku 2015/2016 navštevujú druhý až štvrtý ročník (I. stupeň základnej školy) a šiesty až deviaty ročník (II. stupeň základnej školy), sa do ukončenia stupňa vzdelávania vzdelávajú podľa ŠkVP vypracovaných podľa doteraz platných ŠVP pre základné školy.

Dôležitou podmienkou pri realizácii ŠVP je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy. Učebné priestory a ich vybavenie (učebňa, telocvičňa, multimediálna učebňa) je povinné pre novovzniknuté základné školy. Ostatné školy si doplnia povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie v priebehu trojročného prechodného obdobia.

Samostatnou prílohou sú odporúčané učebné priestory a ich vybavenie. O zriadení a vybavení odporúčaných učebných priestorov rozhoduje škola podľa svojich potrieb a možností.

Inovované ŠVP pre základné školy (ISCED 1 a ISCED 2) a predchádzajúce ŠVP sú zverejnené na webových sídlach www.minedu.sk a www.statpedu.sk.

2. Od 1. septembra 2015 platia najnižšie počty žiakov v triedach základnej školy v zmysle § 29 ods. 8 a odsekov 14 až 16 zákona č. 245/2008 Z. z.
3. Žiak, ktorý plní povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom v škole mimo územia Slovenskej republiky, alebo sa vzdeláva v škole zriadenej iným štátom na území Slovenskej republiky, vykonáva komisionálne skúšky z predmetov, ktoré sa v tejto škole nevyučovali (spravidla slovenský jazyk, vlastiveda, geografia, dejepis – učivo venované Slovenskej republike, národným dejinám a pod.). Žiak, ktorý plní osobitný spôsob školskej dochádzky individuálnym vzdelávaním (nie v škole) v zahraničí, vykoná skúšky zo všetkých povinných vyučovacích predmetov učebného plánu príslušného ročníka kmeňovej školy.
4. Efektívne využívať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania matematickej, čitateľskej a prírodovednej gramotnosti, zamerať sa na rozvíjanie daných oblastí v rámci tvorby ŠkVP s cieľom zvyšovania úrovne vyučovania a získavanie kompetencií u žiakov.
5. MŠVVaŠ SR vytvára aj v tomto školskom roku podmienky na zvyšovanie bezpečnosti detí a žiakov v premávke na pozemných komunikáciách prostredníctvom zabezpečenia ich výcviku na detských dopravných ihriskách (ďalej len „DDI“). Základné školy zabezpečujú praktický výcvik a špecializované teoretické vyučovanie pre svojich žiakov na stálych DDI v mieste sídla školy alebo v jej blízkom okolí. Pokiaľ je stále DDI príliš vzdialené od sídla školy, alebo je ťažko dosiahnuteľné z hľadiska dopravnej dostupnosti, môže praktický

výcvik a teoretické vyučovanie zabezpečiť aj prenosné DDI. Prenosné DDI zabezpečujú praktický výcvik a špecializované teoretické vyučovanie iba v obciach, v ktorých nie je zriadené stabilné DDI. Praktický výcvik a teoretické vyučovanie zabezpečujú DDI, ktorým MŠVVaŠ SR poskytlo dotáciu, podľa „Tematického plánu dopravnej výchovy žiakov základných škôl na detských dopravných ihriskách“. Na týchto DDI sa praktický výcvik a teoretické vyučovanie poskytuje bezplatne. Zoznam uvedených DDI a ďalšie informácie sú zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR.

6. Viesť žiakov k aktívnej účasti pri kreovaní žiackej školskej rady a podporovať participáciu žiakov i rodičov na tvorbe školského poriadku, pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam.
7. Pri vypracovaní IVP dieťaťa/žiaka so ŠVVP vždy spolupracovať s príslušným školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.
8. Pri podozrení zo zanedbávania povinnej školskej dochádzky je zo strany školy potrebné konať vo veci:
  - a) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 15 vyučovacích hodín mesačne, riaditeľ školy bezodkladne oznámi túto skutočnosť obci, v ktorej má zákonný zástupca dieťaťa trvalý pobyt a Úradu práce sociálnych vecí a rodiny,
  - b) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku, je obec povinná na základe oznámenia riaditeľa školy začať priestupkové konanie podľa § 6 ods. 4, § 37 zákona č. 596/2003 Z. z. a podľa § 31 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
  - c) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 100 vyučovacích hodín, je potrebné zo strany obce podať trestné oznámenie na zákonných zástupcov žiaka pre podozrenie so spáchania trestného činu Ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.
9. Základným školám a ich zriaďovateľom sa odporúča venovať zvýšenú pozornosť materiálno-technickému a priestorovému zabezpečeniu odborných učební predmetov biológia, fyzika, chémia a technika, zvyšovať tak záujem o študijné odbory v stredných školách.
10. Zmeny v budovách – priestoroch školy a školského zariadenia treba vykonávať vždy v súlade s § 24 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, ktorá stanovuje okrem iného tiež podrobnosti o požiadavkách na priestorové usporiadanie, funkčné členenie a vybavenie zariadení pre deti a mládež.

Škola, školské zariadenie a zriaďovateľ vykonávajú zmeny v budovách v súlade s rozhodnutiami príslušných orgánov štátnej správy a v spolupráci s ďalšími príslušnými zložkami verejnej moci (napríklad úrad verejného zdravotníctva regionálny úrad verejného zdravotníctva v otázkach zdravotnej vhodnosti prostredia, stavebný úrad obce pri stavebnej činnosti vrátane úprav a rekonštrukcií, odbory životného prostredia obcí pri výrube drevín, a prevádzkovaní malých zdrojov znečistenia ovzdušia, odbory starostlivosti o životné prostredie okresných úradov pri realizácii a prevádzkovaní verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, krajský pamiatkový úrad pri stavebnej činnosti v budove a areáli kultúrnej pamiatky, Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky).
11. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť a pochádza zo SZP, riaditeľ školy rozhodne na základe odporúčenia CPPPaP o zaradení dieťaťa do nultého ročníka základnej školy; odklad začiatku plnenia školskej dochádzky možno odporúčať iba v závažných a odôvodnených prípadoch, a to na základe vyjadrenia aj pediatra (samotná nedostatočná školská spôsobilosť nie je dôvodom na odklad začiatku plnenia školskej dochádzky bez zabezpečenia rozvíjajúcich programov a celoročnej

pravidelnej účasti dieťaťa v takomto programe). Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo o jeho zaradení do nultého ročníka aj na návrh materskej školy, a to na základe odporúčenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Za dôvod zaradenia dieťaťa do nultého ročníka sa nepovažuje nezabezpečenie priestorov na výchovno-vzdelávaciu činnosť v materskej škole zriaďovateľom. K rozhodnutiu riaditeľa školy je nevyhnutná žiadosť zákonného zástupcu dieťaťa.

12. Pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry a ostatných vyučovacích a cudzích jazykov je k dispozícii časopis Jazyk a literatúra. Časopis ponúka priestor pre publikovanie článkov a štúdií domácim odborníkom a učiteľom zameraným na problematiku vyučovania jazykov (materinské, vyučovacie a cudzie) a literatúry na všetkých stupňoch vzdelávania a s tým súvisiacu reflexiu výsledkov výskumu v danej oblasti. V digitálnej forme je prístupný na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

2.3. Stredné školy

1. Podporovať vznik a činnosť žiackych školských rád, ich aktívnu participáciu na organizovaní života školy a na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku. Odporúčame riaditeľom stredných škôl podporovať vznik a fungovanie žiackych školských rád, ako praktického nástroja učenia sa demokracii. Viac informácií o zriaďovaní a fungovaní žiackych školských rád, ako aj ďalšie metodické materiály pre koordinátorov žiackych školských rád sú zverejnené na www.iuventu.sk.
2. Pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry a ostatných vyučovacích a cudzích jazykov je k dispozícii časopis Jazyk a literatúra. Časopis ponúka priestor pre publikovanie článkov a štúdií domácim odborníkom a učiteľom zameraným na problematiku vyučovania jazykov (materinské, vyučovacie a cudzie) a literatúry na všetkých stupňoch vzdelávania a s tým súvisiacu reflexiu výsledkov výskumu v danej oblasti. Nájdete ho na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
3. Riaditeľom stredných odborných škôl sa odporúča dôsledne a v dostatočnom časovom predstihu predkladať stavovským organizáciám a profesijným organizáciám na vyjadrenie obsah odbornej zložky maturitnej skúšky, obsah záverečnej skúšky a obsah absolventskej skúšky.
4. ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu pre jednotlivé skupiny odborov vzdelávania stredných odborných škôl, dodatky, ktorými sa menia ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu pre jednotlivé skupiny odborov vzdelávania stredných odborných škôl metodika tvorby ŠkVP pre stredné odborné školy a vzorové ŠkVP sú zverejnené na www.siov.sk.
5. ŠVP pre konzervatóriá sú zverejnené na www.siov.sk/statne-vzdelavacie-programy-platne-od-192013/21652s.
6. Normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre učebné odbory a študijné odbory stredných odborných škôl sú zverejnené na webovom sídle ŠIOV www.siov.sk.
7. Zoznam študijných a učebných odborov stredných odborných škôl, ktoré sa budú experimentálne overovať v školskom roku 2015/2016 a ktorých experimentálne overovanie bude úspešne ukončené dňa 31. augusta 2015, je zverejnený na www.minedu.sk.
8. Zoznam študijných a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce, Zoznam študijných a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce a Zoznam študijných odborov a učebných odborov, v ktorých sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje len v jednej strednej odbornej škole na celom území Slovenskej republiky je zverejnený na www.minedu.sk.

9. ŠIOV vydáva Informačný bulletin, určený pre stredné odborné školy. Bulletin vychádza elektronicky a na webovej stránke www.siov.sk.
10. Inovovaný Štátny vzdelávací program pre gymnáziá (ISCED 3A) schválený pod číslom 2015-7846/10840:1-10B0 s platnosťou od 1. septembra 2015 začínajúc 1. ročníkom štúdia pre gymnáziá so štvorročným štúdiom a päťročným štúdiom a 1. ročníkom štúdia a 5. ročníkom štúdia pre gymnáziá s osemročným štúdiom je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

2.3.1. Systém duálneho vzdelávania

1. Dňa 1. apríla 2015 nadobudol účinnosť nový zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov s cieľom umožniť plynulý prechod zo vzdelávania na trh práce a zvýšiť uplatniteľnosť absolventov stredných odborných škôl na trhu práce, ktorý od školského roku 2015/2016 umožňuje prípravu žiakov v systéme duálneho vzdelávania.
2. Stredným odborným školám sa odporúča vytvárať partnerstvá so zamestnávateľmi na účely prípravy žiakov na budúce povolanie, povolania a odborné činnosti v systéme duálneho vzdelávania.
3. V systéme duálneho vzdelávania musí stredná odborná škola uzavrieť so zamestnávateľom písomnú zmluvu o duálnom vzdelávaní, ktorej predmetom je záväzok zamestnávateľa poskytovať žiakom praktické vyučovanie na svoje náklady a zodpovednosť a záväzok strednej odbornej školy organizovať odborné vzdelávanie a prípravu v systéme duálneho vzdelávania.
4. Po uzatvorení zmluvy o duálnom vzdelávaní zamestnávateľ a stredná odborná škola zverejnia na svojich webových sídlach oznámenie o možnosti absolvovať odborné vzdelávanie a prípravu v príslušnom študijnom odbore alebo v príslušnom učebnom odbore v systéme duálneho vzdelávania.
5. Po ukončení prijímacieho konania stredná odborná škola doručí zamestnávateľovi, s ktorým má uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní, zoznam prijatých a zapísaných žiakov, ktorí priložili k prihláške na vzdelávanie potvrdenie o odbornom vzdelávaní a príprave žiaka v systéme duálneho vzdelávania, v rozsahu meno, priezvisko a dátum narodenia.
6. Stredné odborné školy vytvárajú ŠkVP pre odborné vzdelávanie a prípravu v spolupráci so zamestnávateľom, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní.
7. Stredné odborné školy môžu predkladať zamestnávateľovi, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní, návrhy na zmenu alebo doplnenie vzorového učebného plánu pre príslušný študijný odbor alebo vzorového učebného plánu pre príslušný učebný odbor a vzorových učebných osnov pre jednotlivé odborné vyučovacie predmety príslušného študijného odboru alebo vzorových učebných osnov pre jednotlivé odborné vyučovacie predmety príslušného učebného odboru.

2.4. Školská integrácia

1. Dieťa a žiak so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním v materskej, základnej alebo strednej škole môže byť vzdelávaný formou školskej integrácie, ak mu príslušné poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (školskej integrácii) na základe diagnostikovaných ŠVVP.
2. Dieťa so zdravotným znevýhodnením, individuálne začlenené v bežnej triede, sa vzdeláva podľa IVP len vtedy, ak je to vzhľadom na jeho zdravotné znevýhodnenie potrebné. IVP vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

3. O prijatí dieťaťa alebo žiaka do školy, vrátane dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP, rozhoduje podľa § 5 zákona č. 596/2003 Z. z. riaditeľ školy. Ak sa ŠVVP dieťaťa alebo žiaka prejavia v priebehu jeho školskej dochádzky a je potrebná zmena formy vzdelávania, po splnení predpísaných náležitostí k zmene formy vzdelávania, riaditeľ školy ďalšie rozhodnutie o prijatí žiaka do školy nevydáva.
4. Pri vypracúvaní IVP pre deti a žiakov so ŠVVP sa školám odporúča spolupracovať s poradenským zariadením, ktoré žiaka diagnostikovalo; na uvedený účel je možné využívať tiež služby, ktoré poskytuje Detské centrum Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, s vedomím poradenského zariadenia, v ktorom je dieťa/žiak evidovaný.
5. Pri vypracúvaní IVP pre žiakov s mentálnym postihnutím integrovaných v bežnej triede základnej školy je potrebné vychádzať z rámcového obsahu vzdelávania špeciálnej základnej školy príslušného variantu, t. j. učivo v závislosti na stupni mentálneho postihnutia žiaka redukovať. Učebný plán integrovaných žiakov je rovnaký ako ostatných žiakov triedy; žiaci môžu absolvovať aj vyučovací predmet cudzí jazyk, pričom sa na nich kladú primerané nároky. V predmetoch výchovno-estetického zamerania je možné vzdelávať týchto žiakov podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy.
6. Pri hodnotení žiakov s mentálnym postihnutím vzdelávaných v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy sa postupuje podľa Metodických pokynov na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím podľa príslušného variantu.
7. Žiakov s mentálnym postihnutím a žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami vzdelávaných v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. Ak sú títo žiaci v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaní, dostávajú rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci; v doložke vysvedčenia žiakov s mentálnym postihnutím sa uvedie informácia o variante (variant A, B alebo C), v ktorom bol žiak vzdelávaný.
8. Celkové hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím vo všetkých ročníkoch základnej školy sa na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje slovami „prospel“ alebo „neprospel“.
9. Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením vzdelávaného v školskej integrácii, ktorého IVP zahŕňa aj úpravu obsahu vzdelávania niektorého vyučovacieho predmetu, nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné neodkladne prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania v súčinnosti so špeciálnym pedagógom a psychológom. Takýto žiak nemá opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých majú na jeho neúspešnosť vplyv dôsledky jeho diagnózy. Ak sa na prospechu žiaka okrem jeho zdravotného znevýhodnenia podieľa významnou mierou viac faktorov, žiaka je možné hodnotiť aj stupňom nedostatočný. Žiadny všeobecne záväzný právny predpis neurčuje, že žiak vzdelávaný v školskej integrácii nemôže opakovať ročník.
10. Metodické usmerňovanie pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním vzdelávaných v školskej integrácii zabezpečuje Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len „VÚDPaP“). Príslušná dokumentácia je zverejnená na www.vudpap.sk, v menu informácie pre pedagógov.
11. Riaditeľom škôl sa odporúča v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečovať personálne, priestorové a materiálne-technické podmienky na vzdelávanie detí a žiakov v školskej integrácii. Ak škola vzdeláva žiakov v školskej integrácii, je nevyhnutné personálne zabezpečenie poskytovania odborných činností v škole školským špeciálnym pedagógom, školským psychológom, minimálne formou zabezpečenia spolupráce so zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

12. Zriaďovatelia a riaditelia škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením v školskej integrácii, vytvárajú v rámci svojich možností podmienky na vyučovanie špecifických predmetov, napr. rozvíjanie špecifických funkcií, individuálna logopedická intervencia, priestorová orientácia a voliteľné predmety zamerané napr. na rozvíjanie manuálnych zručností a návykov aj v spolupráci s príslušným poradenským zariadením.
13. Žiakovi, ktorý mal z dôvodu zdravotného znevýhodnenia redukovaný obsah vzdelávania, sa táto skutočnosť uvádza v doložke vysvedčenia.
14. V prihláške na vzdelávanie na strednej škole je potrebné uviesť uchádzačovi so zdravotným znevýhodnením alebo intelektovým nadaním, vzdelávanému v školskej integrácii, príslušný kód vzdelávania uchádzača so ŠVVP/zdravotného znevýhodnenia.
15. Nadanie žiaka musí byť preukázané pred zaradením príslušného žiaka do triedy pre žiakov s nadaním alebo pred začatím jeho vzdelávania formou školskej integrácie.
16. Pri vzdelávaní žiakov s nadaním dôsledne postupovať v súlade s § 104 až § 106 zákona č. 245/2008 Z. z. Pri vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním aj v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 307/2008 Z. z. z o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním.
17. Zameriť kontrolnú činnosť na žiakov v školskej integrácii, na dodržiavanie odporúčaní poradenského zariadenia pre prácu s nimi a na zohľadňovanie ich potrieb vo výchovno-vzdelávacom procese (využívanie individuálneho prístupu, diferenciacie úloh, kompenzačných pomôcok, alternatívnych spôsobov hodnotenia, sebahodnotenia, zapojenia integrovaných žiakov do vyučovacej hodiny a i.).
18. Odborno-metodickú pomoc pedagogickým zamestnancom pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením vzdelávaných v školskej integrácii poskytuje ŠPÚ, riadenie a kontrola výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v špeciálnych školách a začlenených žiakov v bežných a špeciálnych triedach základných a stredných škôl je v kompetencii OŠ OÚ v sídle kraja.
19. Ak nie je potrebné žiaka so zdravotným znevýhodnením vzdelávať podľa IVP, školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie vypracuje konkrétne odporúčania pre učiteľov ako postupovať vo výchovno-vzdelávacom procese.
20. V spolupráci so zriaďovateľmi vytvárať podmienky na predprimárne vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením, individuálne začlenených detí aj zabezpečením asistenta učiteľa v súlade so zákonom č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov s využitím možnosti viaczdrojového financovania.
21. U žiakov s Aspergerovým syndrómom (alebo s vysokofunkčným autizmom) sledovať možné prejavy predráždenia sociálnymi alebo zmyslovými podnetmi; je možné vypracovať a pružne prispôbovať redukcii prítomnosti žiaka na jednotlivých vyučovacích hodinách jeho aktuálnemu stavu (napr. uplatnenie individuálneho učebného plánu podľa § 26 zákona č. 245/2008 Z. z.); ak je prítomný asistent učiteľa, odporúča sa tiež využívať možnosť pracovať so žiakom v priestoroch mimo triedy.

2.5. Špeciálne školy, špeciálne triedy

1. V špeciálnych triedach základných škôl a v špeciálnych triedach stredných škôl sa vyučuje podľa príslušného vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a využíva sa pedagogická dokumentácia a pokyny pre školy pre týchto žiakov. Vhodné je prispôbiť rozvrh hodín špeciálnej triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a bežnej triedy v príslušnom ročníku tak, aby žiaci týchto tried boli vzdelávaní spoločne v niektorých vyučovacích predmetoch, napr. výchovno-estetického zamerania.
2. Pri výchove a vzdelávaní žiaka, pre ktorého z rôznych príčin (napr. výrazne nerovnomerná štruktúra schopností, viacnásobné postihnutie, zdravotné postihnutie v kombinácii

s vývinovými poruchami učenia, kombinácia zdravotného znevýhodnenia s nadaním a pod.) nie je postup podľa učebných osnov pre príslušnú školu alebo príslušného ŠkVP optimálny, je vhodné postupovať podľa IVP. Takéto vzdelávanie je potrebné zaznamenať do doložky vysvedčenia, napr. žiak bol vzdelávaný podľa IVP.

3. Vzdelávacie programy pre žiakov s mentálnym postihnutím v rámci disponibilných hodín umožňujú mentálne postihnutým žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou vyučovanie špecifického predmetu Individuálna logopedická intervencia. Obsah vzdelávania tohto predmetu je súčasťou ŠkVP, ktorý je uvedený v učebnom pláne.
4. Vzdelávacie programy pre žiakov s mentálnym postihnutím v rámci voliteľných hodín umožňujú aj vyučovanie cudzieho jazyka. Ak škola bude vyučovať cudzí jazyk, jeho učebné osnovy musia byť súčasťou ŠkVP a predmet musí byť uvedený v učebnom pláne.
5. Do špeciálnych škôl a špeciálnych tried sa neprijímajú intaktní žiaci (žiaci bez zdravotného znevýhodnenia), teda sa neuplatňuje tzv. obrátená integrácia, s výnimkou ak sa jedná o predmet schváleného experimentálneho overovania podľa § 14 zákona č. 245/2008 Z. z.
6. Podmienky a postup na prijatie žiaka do špeciálnej triedy v základnej škole a špeciálnej triedy v strednej škole sú rovnaké ako pre prijatie žiaka do špeciálnej školy; žiaka je možné prijať len na základe preukázateľného zdravotného znevýhodnenia.
7. Zákonný zástupca žiaka so zdravotným znevýhodnením má právo nesúhlasiť so vzdelávaním svojho dieťaťa v triede pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo v škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Toto právo treba rešpektovať a neodmietat' zaradenie dieťaťa do bežnej školy a bežnej triedy (napríklad na začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky).
8. Ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru zdravotného znevýhodnenia žiaka, alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho vzdelávacích potrieb, riaditeľ špeciálnej školy navrhne vzdelávanie žiaka v takej škole, ktorej zameranie zodpovedá výchovno-vzdelávacím potrebám žiaka. Preradenie do bežnej školy sa nevylučuje.
9. Žiaci s mentálnym postihnutím vzdelávaní v špeciálnych triedach základných škôl dostávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako žiaci špeciálnej základnej školy, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami a mentálnym postihnutím, ako žiaci základnej školy pre žiakov s autizmom, žiaci s iným druhom zdravotného znevýhodnenia v špeciálnych triedach základných škôl a stredných škôl na tlačive určenom pre bežné triedy príslušnej školy.
10. Žiaci s mentálnym postihnutím, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, okrem žiakov odborného učilišťa, sa môžu na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení hodnotiť slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie.
11. Celkové hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím vo všetkých ročníkoch špeciálnej triedy základnej školy a vo všetkých ročníkoch špeciálnej základnej školy sa na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje slovami „prospel“ alebo „neprospel“.
12. V doložke vysvedčenia žiaka, vzdelávaného podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, sa uvedie príslušný variant (variant A, B alebo C), v ktorom sa žiak vzdeláva.
13. Pri zmene vzdelávacieho variantu žiaka špeciálnej základnej školy sa rozhodnutie o preradení do iného variantu nevydáva. Zmenu variantu uskutočniť k začiatku školského roka, prípadne polroka, po kompletnom diagnostickom vyšetrení ČŠPP a návrhu školy, po prerokovaní s rodičom, resp. zákonným zástupcom.
14. Počas vyučovania dávať žiakom úlohy podporujúce vzájomnú spoluprácu a pomoc, zaraďovať kooperatívne vyučovanie, relaxačné prestávky, rozvíjať sebahodnotenie žiakov, využívať slovné hodnotenie, rozvíjať kompetencie v oblasti digitálnej gramotnosti, používať kompenzačné pomôcky, najmä u žiakov s viacnásobným postihnutím.

15. Žiakom, ktorí sú oslobodení od povinnosti dochádzať do školy a ich vzdelávanie je na základe písomného vyjadrenia lekára a poradenského zariadenia kontraindikáciou k zdravotnému stavu, sa vzdelávanie neposkytuje, pokiaľ na to nepominú dôvody.
16. Zriaďovateľom a riaditeľom škôl pre deti a žiakov so zrakovým postihnutím sa odporúča vytvárať personálne a materiálno-technické podmienky na efektívne uplatňovanie IKT v edukácii detí a žiakov so zrakovým postihnutím a vytvárať optimálne pracovné podmienky autorom a upravovateľom učebníc, učebných textov v Braillovom písme, digitálnej alebo zvukovej úprave.
17. Zriaďovateľom a riaditeľom škôl pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím sa odporúča vytvárať personálne a materiálno-technické podmienky na efektívne uplatňovanie IKT v edukácii detí a žiakov so sluchovým postihnutím a vytvárať optimálne pracovné podmienky autorom a upravovateľom učebníc, učebných textov a pracovných zošitov.
18. V záujme skvalitnenia úrovne informovanosti širokej verejnosti o práci špeciálnych škôl odporúčame riaditeľom špeciálnych škôl pravidelne aktualizovať webové sídlo školy. Súčasťou webového sídla školy by mal byť aj ŠkVP, prostredníctvom ktorého majú možnosť rodičia detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením získať základné informácie o cieľoch a špecifikách práce príslušnej školy.

2.6. Základné umelecké školy

1. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 4. februára 2015 inovovaný Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0, ktorý je platný od 1. septembra 2015. Je spracovaný ako jeden dokument pre všetky umelecké odbory základnej umeleckej školy a zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

Nový ŠVP pre základné umelecké školy zahŕňa všetky druhy štúdiá v celom rozsahu § 51 zákona č. 245/2008 Z. z. v jednotlivých umeleckých odboroch (prípravné štúdium, prvá časť a druhá časť I. stupňa základného štúdiá, II. stupeň základného štúdiá, štúdium pre dospelých a rozšírené štúdium).

Dôležitú časť nového ŠVP pre základné umelecké školy tvoria vzdelávacie štandardy v celom rozsahu umeleckých odborov a študijných zameraní obsahujúce aj očakávané výstupy vzdelávania a profily absolventov.

Spracovaná je aj problematika umeleckého vzdelávania žiakov so ŠVVP v základnej umeleckej škole.

Vypracované sú rámcové učebné plány pre všetky umelecké odbory s tým, že sa umožňuje riaditeľovi školy po prerokovaní s umeleckou radou upraviť učebné plány niektorým žiakom podľa ich schopností a záujmu a podľa regionálnych podmienok a potrieb školy celkovo v rozsahu 30 % vo všetkých povinných vyučovacích predmetoch okrem hlavného predmetu a pružnejšie reagovať aj na špecifické podmienky, v ktorých škola pôsobí. Z organizačných dôvodov sa na elokovaných pracoviskách umožňuje spájanie žiakov do skupín v rámci jednotlivých častí umeleckého vzdelávania v hudobnom odbore v predmete hudobná náuka.

Súčasťou nového ŠVP pre základné umelecké školy sú záväzné normatívy na povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pre všetky umelecké odbory a podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.

Umelecké vzdelávanie v základných umeleckých školách sa začne podľa nového ŠVP pre základné umelecké školy uskutočňovať v nadväznosti na ustanovenie § 161 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. v školskom roku 2015/2016 v prípravnom štúdiu, v prvej časti prvého stupňa základného štúdiá a v druhej časti prvého stupňa základného štúdiá.

V každom nasledujúcom školskom roku sa bude podľa neho postupovať v príslušnom nasledujúcom ročníku v druhom stupni základného štúdia (výtvarný odbor) a v druhom stupni základného a v štúdiu pre dospelých ostatných umeleckých odborov.

Do obdobia, keď sa rámcové učebné plány nového ŠVP pre základné umelecké školy začnú uplatňovať aj v jednotlivých ročníkoch druhého stupňa základného štúdia a v štúdiu pre dospelých, sa bude na tomto stupni štúdia v hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom odbore postupovať podľa Učebných plánov pre základnú umeleckú školu, ktoré schválilo MŠVVaŠ SR dňa 22. 12. 2003 pod číslom 11215/2003 s platnosťou od 1. septembra 2004.

V odbore audiovizuálnej a multimedialnej tvorby sa bude na druhom stupni štúdia (od tretieho ročníka) a v štúdiu pre dospelých postupovať podobne podľa rámcových učebných plánov a učebných osnov ŠVP základnej umeleckej školy odboru audiovizuálnej a multimedialnej tvorby, ktoré schválilo MŠVVaŠ SR dňa 11. novembra 2009 pod číslom CD-2009-28028/22244-1:911.

Učebné plány pre hudobný, tanečný, literárno-dramatický a výtvarný odbor základnej umeleckej školy, ktoré schválilo MŠVVaŠ SR dňa 20. augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 strácajú platnosť dňom 31. augusta 2015.

ŠVP pre základné umelecké školy v Slovenskej republike ISCED 1B – Primárne umelecké vzdelanie a ŠVP základnej umeleckej školy v Slovenskej republike ISCED 2B – Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie z 1. 7. 2008 strácajú platnosť dňom 31. augusta 2015.

2. V nadväznosti na nový ŠVP pre základné umelecké školy si školy podľa § 7 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. pripravujú ŠkVP.
3. Podľa požiadaviek na povinné materiálo-technické a priestorové vybavenie výchovno-vzdelávacieho procesu v základných umeleckých školách v spolupráci so zriaďovateľom školy zabezpečia vhodné priestorové a materiálo-technické podmienky umožňujúce realizovať umelecké vzdelávanie v príslušných umeleckých odboroch.
4. Riaditelia základných umeleckých škôl vysielajú učiteľov ako pedagogický sprievod, pozorovateľov alebo ako predsedov a členov odborných komisií a porôt na súťaže, tvorivé dielne a prehliadky formou pracovných ciest.
5. Vedenie škôl má efektívne riadiť a kontrolovať výkon pedagogickej činnosti aj na elokovaných pracoviskách, zamerať sa aj na zvýšenie kvality vedenia pedagogickej a ďalšej dokumentácie, dodržiavanie metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných umeleckých škôl.

2.7. Jazykové školy

1. Oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky vydáva MŠVVaŠ SR na základe žiadosti jazykovej školy zaradenej v sieti a na základe splnenia podmienok ustanovených vyhláškou Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 321/2008 Z. z. o jazykovej škole.
2. Zoznam jazykových škôl, ktoré majú vydané oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky, je aktualizovaný a zverejnený na www.minedu.sk.

3. ŠKOLSKÉ ZARIADENIA

1. Aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní v školských zariadeniach sú zverejnené na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Školské zariadenia a v menu Deti a mládež – Centrá voľného času.
2. Sledovať aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní, vzdelávacích programoch, pedagogických dokumentoch a aktualizovaných dokumentoch na www.minedu.sk, www.mpc-edu.sk, www.statpedu.sk, www.siov.sk, www.vudpap.sk a ďalších organizácií.

Podporovať účasť pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na kontinuálnom vzdelávaní uskutočňovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov.

3. Školským zariadeniam (predovšetkým školským klubom detí, centrám voľného času a školským internátom) sa v rámci ich aktivít a v spolupráci s dobrovoľníckymi centrami a organizáciami odporúča realizovať dobrovoľnícku činnosť v ich okolí.

3.1. Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia

3.1.1. Školský klub detí

1. Skvalitnením spolupráce so základnou školou a zriaďovateľmi sa odporúča umožniť deťom zo SZP pravidelne navštevovať školské kluby detí s cieľom podporovať ich adaptáciu na školu a rozvíjať cieľavedomú a systematickú prípravu na vyučovanie.
2. Na skvalitnenie využívania voľného času odporúčame ustanoviť v školských kluboch detí, ktoré sú súčasťou základnej školy, kariérovú pozíciu – koordinátor voľného času.
3. Pri tvorbe výchovných programov využívať vzorový výchovný program zverejnený na www.minedu.sk/skolske-zariadenia.
4. Odporúčame využívať možnosť predkladať projekty v rámci Programov pre mládež na roky 2014 – 2020. Informácie na www.iuventa.sk.

3.1.2. Centrum voľného času

1. V rámci metodickej činnosti centier voľného času (ďalej len „CVC“) využívať možnosť akreditovať si vzdelávacie programy prostredníctvom Akreditačnej komisie pre špecializované činnosti v oblasti práce s mládežou, zriadenej podľa zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 375/2013 Z. z. Príslušné informácie sú zverejnené na www.iuventa.sk v časti Legislatíva - Akreditačná komisia.
2. CVC sa odporúča využívať odbornú pomoc a poradenstvo Tematických centier mládeže (ďalej len „TCM“) v krajských mestách, okrem Bratislavy, ktoré vznikli ako súčasť Národného projektu PRAKTIK – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, ktorý realizuje IUVENTA a je spolufinancovaný z operačného programu Vzdelávanie. Každé TCM má svoju prioritnú tému, v rámci ktorej boli vytvorené vzdelávacie programy pre pracovníkov s mládežou a mládežníckych vedúcich a inovatívne programy zážitkového učenia pre deti a mládež. Zároveň v danej téme funguje TCM ako znalostné centrum a vytvára priestor na prepájanie subjektov v oblasti práce s mládežou. Podrobnejšie informácie a kontakty nájdete na www.projektpraktik.sk.
3. Pravidelná výchovno-vzdelávacia činnosť v záujmových útvaroch CVC sa vykonáva v súlade s výchovným programom centra a podľa rozvrhu týždennej činnosti. Frekvencia vykonávanej záujmovej činnosti, jej obsahu a počtu členov je zaznamenávaná v zázname o práci v záujmovom útvare vychovávateľom.
4. V rámci kontrolnej činnosti venovať systematickú pozornosť organizácii a výkonu pravidelnej záujmovej činnosti záujmových útvarov podľa rozvrhu týždennej činnosti, zamerať pozornosť na aktuálne a pravidelné vedenie záznamov o práci v záujmovom útvare.
5. Počet účastníkov v záujmovom útvare sa zohľadňuje a odvíja od:
  - a) formy záujmovej činnosti,
  - b) druhu záujmovej činnosti s dôrazom na dodržiavanie bezpečnosti,
  - c) veku a stavu účastníkov.

6. Odporúčame využívať možnosť predkladať projekty v rámci Programov pre mládež na roky 2014 – 2020. Informácie na www.minedu.sk v menu Deti a mládež - Financovanie práce s deťmi a mládežou a www.iuventu.sk.
7. CVČ odporúča v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti spolupracovať s dobrovoľníckymi centrami a organizáciami v ich pôsobnosti.
8. Pri organizovaní okresných kôl školských súťaží a olympiád dôsledne dodržiavať počty žiakov jednotlivých kategórií, uvedených v § 11 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o znení a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
9. Podporovať vytváranie bezpečných priestorov a vhodných materiálno-technických podmienok pre vzdelávanie detí a žiakov v čase mimo vyučovania.

3.1.3. Školský internát

1. V komplexnej výchovno-vzdelávacej činnosti školských internátov sa odporúča systémovo uplatňovať tvorivo-humanistický model výchovy a vzdelávania, v centre pozornosti ktorého je žiak, jeho potreby a záujmy, a to v primeranom pomere s jeho vedením k zodpovednosti za svoj vlastný rozvoj.
2. Rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov s orientáciou na rozvoj ich osobnosti, s cieľom pripraviť ich na aktívny život v otvorenej informačnej a multikultúrnej spoločnosti.
3. Zvýšenú pozornosť venovať zdravému životnému štýlu, prevencii obezity a pohybovým aktivitám.
4. Podporovať účasť vychovávateľov na kontinuálnom vzdelávaní uskutočňovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov.
5. Odporúča sa ubytovávať študentov vysokých škôl v školských internátoch len po ubytovaní všetkých žiakov stredných škôl.

3.2. Školské účelové zariadenia

1. Venovať zvýšenú pozornosť prevencii šikanovania vytváraním atmosféry dôvery a podmienok na získavanie podnetov od detí.
2. Pri vytváraní záujmových útvarov zohľadňovať individualitu a záujmy detí, ponúknuť deťom voľnočasové aktivity vo väčšom rozsahu nielen počas voľných dní, ale aj v pracovných dňoch.
3. Pri reedukácii uprednostňovať pozitívnu motiváciu detí vedúcu k osvojeniu systému sebaregulácie, vytvárať alternatívne spôsoby odmeňovania detí, nielen bodovanie.
4. V reedukačných centrách a diagnostických centrách postupovať podľa individuálnych reedukačných programov, vypracovaných po uplynutí prvého mesiaca pobytu dieťaťa (§ 14 vyhlášky MŠ SR č. 323/2008 Z. z. o špeciálnych výchovných zariadeniach).
5. Zamerať sa na realizáciu účinných opatrení na posilnenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a zamestnancov špeciálnych výchovných zariadení v zmysle platnej legislatívy, s cieľom eliminovať agresivitu.
6. Vykonávať reedukáciu v prostredí, približujúcom sa rodinnému prostrediu, podľa možností v úzkej spolupráci s rodinou a kvalifikovanými odborníkmi, napr. so sociálnou kuratelou.
7. Posilniť spoluprácu odborníkov s rodičmi detí s cieľom sanácie rodiny a aktívneho zapojenia rodičov detí do reedukačného procesu.
8. Priebežne poskytovať zriaďovateľom aktuálne informácie o voľných lôžkových kapacitách v diagnostických centrách a reedukačných centrách v zmysle potrieb pri bezodkladnom umiestňovaní detí v súlade s ich potrebami.

9. V súvislosti s periodickými návštevami Európskeho výboru na zabránenie mučeniu a neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (CPT) klásť dôraz na dôkladné dodržiavanie príslušných predpisov a na požiadavky vyplývajúce z Európskeho dohovoru na zabránenie mučeniu a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (oznámenie č. 26/1995 Z. z.), ktorý je dostupný na stránke www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/26/20020301.
10. Systematicky zdokonaľovať praktické výchovné zručnosti zamestnancov špeciálnych výchovných zariadení formou dlhodobých výcvikov v skupinovom poradenstve a v skupinových formách práce s deťmi a mládežou, ohrozenou sociálnou patológiou.
11. V rámci celoročnej činnosti liečebno-výchovných sanatórií sa odporúča poskytovať 3 až 12-mesačné pobyty pre deti a žiakov s poruchami učenia a/alebo poruchami pozornosti. Odporúča sa klásť zvýšený dôraz na spoluprácu s rodičmi/zákonnými zástupcami a realizovať spoločné reedukačno-rekondičné pobyty pre deti a rodičov/zákonných zástupcov.

3.3. Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

1. Pri psychologickej diagnostike dieťaťa/žiaka zo SZP odporúčame zväžiť načasovanie diagnostikovania dosiahnutej vývinovej úrovne dieťaťa, používať metodologicky relevantné psychodiagnostické metodiky a zvoliť testovanie s rešpektovaním jazykových a kultúrnych špecifik týchto detí a v správe z vyšetrenia uvádzať odporúčania pre edukačný proces v materskej škole a v základnej škole.
2. Vyšetrenie školskej spôsobilosti detí, ktoré svoj oneskorený vývin majú na základe SZP, z ktorého pochádzajú, vykonáva podľa § 132 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. CPPPaP.
3. Pri posudzovaní školských schopností detí zo SZP a pri ich zaradovaní do základnej školy postupovať podľa usmernenia „Postup centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie pri posudzovaní školských schopností detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a pri ich zaradovaní do základnej školy“, ktoré je zverejnené na www.minedu.sk/data/files/2986_usmernenie.pdf.
4. Pri zisťovaní školskej spôsobilosti detí venovať osobitnú pozornosť deťom zo SZP, najmä deťom z marginalizovaných komún. Ak sa vyšetrením zistí, že dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť z dôvodu SZP, nenavštevuje materskú školu a nie je predpoklad dosiahnutia školskej spôsobilosti v období odkladu školskej dochádzky cieľovými postupmi (napr. pravidelnou dochádzkou do materskej školy, stimulačnými a rozvíjajúcimi programami), je vhodnejším postupom zaradenie dieťaťa do nultého ročníka alebo využitie ďalších foriem výchovy a vzdelávania. Odporúčame sledovať deti s odkladom začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky a pred ich zaškolením vykonať kontrolné psychologické vyšetrenie.
5. V prípade, že pri určení diagnózy dieťaťa alebo inej odbornej intervencii sa využíva spolupráca zamestnancov obidvoch typov poradenských zariadení, písomné vyjadrenie pre potreby školy vydáva riaditeľ toho poradenského zariadenia, ktoré má dieťa vo svojej starostlivosti podľa príslušných ustanovení zákona č. 245/2008 Z. z., vrátane nešťátneho poradenského zariadenia zaradeného v sieti.
6. OŠ OÚ vytvárajú podmienky na pôsobenie ČŠPP ako zdrojových centier a terénnych špeciálnych pedagógov a podporujú vzájomnú spoluprácu odborných zamestnancov CPPPaP a ČŠPP, vrátane nešťátnych poradenských zariadení zaradených v sieti vo svojej územnej pôsobnosti.
7. Pri poskytovaní odbornej činnosti uplatňovať odborné metódy a postupy, ktoré sú zlučiteľné so psychologickou, špeciálnopedagogickou a liečebnopedagogickou činnosťou, vykonávanou v poradenských zariadeniach.

8. Pri poskytovaní logopedickej starostlivosti odporúčame poradenským zariadeniam postupovať v súlade s metodickým usmernením č. 2011-5566/23356:14-914, vydaným MŠVVaŠ SR, ktoré upravuje podrobnosti k pôsobnosti, zameraniu a vykonávaniu odborných činností školského logopéda.
9. Metodickú pomoc pri identifikácii a vzdelávaní detí a žiakov s intelektovým nadaním a ďalšej starostlivosti o tieto deti a žiakov poskytuje VÚDPaP.
10. Spolupracovať pri tvorbe IVP najmä so školami, kde nie je zriadené miesto školského špeciálneho pedagóga.
11. V správach z diagnostických vyšetrení uvádzať jednoznačne druh zdravotného znevýhodnenia alebo iných ŠVVP v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi MŠVVaŠ SR (napr. § 94 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z., vyhláška MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách) a návrh na formu vzdelávania. Uvádzať konkrétne odporúčania na prístup učiteľov k žiakom s poruchami správania, aktivity a pozornosti na vyučovaní, ktoré vychádzajú z pozorovania priamo vo výchovno-vzdelávacom procese.
12. V odporúčaní k vzdelávaniu žiaka v triede s podporou asistenta učiteľa jasne uvádzať výsledky diagnostického vyšetrenia vždy v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi MŠVVaŠ SR, ako aj stupeň, mieru postihnutia žiaka a bariéry, ktoré žiak so ŠVVP nedokáže prekonať z dôvodu zdravotného postihnutia alebo iného zdravotného znevýhodnenia. Odporúčanie vydáva zariadenie, ktoré má žiaka so ŠVVP v starostlivosti a nie je možné jeho zamieňanie so správou z vyšetrenia.
13. Adresár ČŠPP je zverejnený na www.statpedu.sk v časti Deti a žiaci so zdravotným znevýhodnením – Školská integrácia. Na účel jeho aktualizovania je potrebné zaslať k 15. septembru 2015 na ŠPÚ – oddelenie pre špeciálnu pedagogiku a inklúziu, aktuálne kontaktné údaje, a to poštovú adresu, mailovú adresu a telefonický kontakt.
14. CPPPaP sa odporúča:
  - a) realizovať programy v oblasti prevencie sexuálneho násillia páchaného na deťoch a prevencie obchodovania s ľuďmi, prevencie drogových závislostí, prevencie rizík používania internetu a mobilnej komunikácie, prevencie kyberšikany a prevencie kriminality s dôrazom na selektívnu prevenciu a na odbornú pomoc rizikovým deťom,
  - b) spolupracovať s riaditeľmi škôl a učiteľmi - koordinátormi prevencie a poskytovať metodickú pomoc pri realizácii školských projektov prevencie.
15. Realizovať programy v oblasti prevencie drogových závislostí a prevencie kriminality s dôrazom na selektívnu prevenciu (najmä odborné intervencie pre rizikové deti) a preventívne programy a aktivity (besedy, zážitkové bloky) pre adolescentov s cieľom podporiť duševné zdravie a predchádzať rizikovému a suicidálnemu správaniu.
16. V zmysle plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 25 zo dňa 15. januára 2014, sa odporúča zriaďovateľom a riaditeľom školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie:
  - a) podporovať rozvíjanie služieb špeciálnych pedagógov, zdrojových centier a celoživotné vzdelávanie osôb so zdravotným postihnutím, osobitne vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím,
  - b) podporiť terénnych špeciálnych pedagógov a zdrojové ČŠPP poskytujúcich podporné služby pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím v školách bežného typu,
  - c) zabezpečiť poskytovanie podporných služieb z poradenských zariadení aj deťom a žiakom chorým a zdravotne oslabeným,
  - d) podporiť rozvoj kariérneho poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím.Uvedený dokument je dostupný na www.minedu.sk/13793-sk/narodny-program-rozvoja-zivotnych-podmienok-osob-so-zdravotnym-postihnutim-na-roky-2014-2020.

17. V zmysle plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 24/2014, sa odporúča zriaďovateľom a riaditeľom školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie:
  - a) podporovať zapojenie odborných zamestnancov, najmä psychológov do koordinácie prevencie násilia páchaného na deťoch na okresnej úrovni prostredníctvom aktívnej participácie v rámci okresných koordinačných stretnutí,
  - b) zintenzívniť tímové riešenia jednotlivých konkrétnych prípadov násilia páchaného na deťoch,
  - c) podporovať celoživotné vzdelávanie v oblasti krízovej intervencie a pomoci deťom ako obetiam násilia, osobitne aj deťom a žiakom so zdravotným postihnutím,
  - d) poskytovať informácie a usmernenia pre pedagogických pracovníkov, najmä v oblasti rozpoznávania prípadov násilia páchaného na deťoch, ako aj v oblasti poskytnutia odbornej pomoci,
  - e) zabezpečiť poskytovanie odborných služieb v oblasti prevencie a intervencie v prípadoch násilia a syndrómu CAN CPPPaP, ako aj CŠPP, s osobitným dôrazom na deti a žiakov chorých a zdravotne oslabených.
18. V súlade s Národným programom duševného zdravia na roky 2005-2015 sa odporúča realizovať psychologické programy špecifické pre adolescentov ako rizikovú skupinu žiakov v oblasti duševného zdravia a prevencie rizikového správania, s osobitným dôrazom na deti a žiakov so zdravotným postihnutím.
19. Odporúča sa realizovať programy v oblasti prevencie extrémizmu, prevencie obchodovania s ľuďmi, prevencie drogových závislostí a prevencie kriminality, s dôrazom na selektívnu prevenciu a na odbornú psychoterapeutickú pomoc rizikovým deťom.
20. Odporúča sa spolupráca s riaditeľmi škôl a učiteľmi - koordinátormi prevencie pri realizácii školských projektov prevencie a poskytovanie metodickej pomoci a supervízie učiteľom – koordinátorom prevencie v mieste pôsobnosti.

3.4. Školské účelové zariadenia

3.4.1. Zariadenia školského stravovania

1. Výrobu a výdaj jedál v zariadeniach školského stravovania zabezpečovať podľa:
  - a) Materiálno-spotrebných noriem a receptúr, ktoré charakterizujú príslušnú územnú oblasť pre školské stravovanie a aktualizácií vydaných MŠVVaŠ SR v rokoch 2011-2014,
  - b) Materiálno-spotrebných noriem pre diétny stravovací systém, vydaných MŠVVaŠ SR v roku 2009.
2. Pri príprave jedál v školských jedálňach pri základných a stredných školách pre deti predškolského veku prihliadať na ich vekové potreby a vhodný výber surovín podľa Materiálno-spotrebných noriem a receptúr, ktoré charakterizujú príslušnú územnú oblasť určených pre vekovú kategóriu A. Z uvedeného dôvodu odporúčame vyhotovovať osobitný jedálny lístok.
3. Suchá strava sa podáva len vo výnimočných prípadoch, v čase havarijných situácií, počas školských výletov a pod. Aj táto strava musí svojím zložením zodpovedať § 24 ods. 5 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
4. Pri poskytovaní stravovania iným stravníkom postupovať podľa § 140 a § 141 zákona č. 245/2008 Z. z. a prevádzkového poriadku zariadenia školského stravovania tak, aby pri stravovaní detí a žiakov nedochádzalo k ohrozovaniu ich zdravotného stavu a kultúry stolovania.

5. Odporúča sa propagovať zdravú výživu formou poskytovania informácií o školskom stravovaní v spolupráci s koordinátormi prevencie. Organizovať ochutnávky jedál zdravej výživy za účasti regionálnej tlače, televízie a pod., aj v čase konania rodičovských združení.
6. Riaditeľ zariadenia školského stravovania spolupracuje s riaditeľom školy alebo riaditeľom školského zariadenia pri:
  - a) zabezpečovaní pedagogického dozoru nad deťmi a žiakmi v čase výdaja stravy v školskej jedálni a vo výdajnej školskej jedálni,
  - b) vypracovaní stravovacieho režimu stanovením prestávky na jedlo a oddych tak, aby prestávky na doplnkové stravovanie a hlavné jedlo zodpovedali fyziologickým potrebám stravujúcich sa detí a žiakov; hlavné jedlo pre žiakov 1. stupňa základnej školy sa podáva najneskôr po 5. vyučovacej hodine a pre žiakov 2. stupňa základnej školy a žiakov stredných škôl najneskôr po 6. vyučovacej hodine,
  - c) výchove ku spoločenskému správaniu, zásadám zdravej výživy, hygiene a kultúrnemu stolovaniu a pri odstraňovaní negatívnych stravovacích návykov detí a žiakov,
  - d) zabezpečovaní podnikateľskej činnosti,
  - e) realizácii celospoločenských programov podpory zdravia,
  - f) zabezpečovaní diétného stravovania deťom a žiakom,
  - g) poskytovaní dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa a žiaka ohrozeného sociálnym vylúčením (dotácie v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky) nahlasovaním, či sa dieťa alebo žiak zúčastňuje na výchove a vzdelávaní v materskej škole a v základnej škole, a to prostredníctvom asistenta učiteľa.
7. Ak je v škole alebo v školskom zariadení v prevádzke automat alebo bufet, ktorý je dostupný deťom a žiakom, riaditeľ školy, školského zariadenia zabezpečí, aby sortiment tovaru bol výživovo hodnotný a neobsahoval alkoholické nápoje, nápoje s obsahom kofeínu a chinínu, energetické nápoje a tabakové výrobky. V rámci realizácie cieľov Národného diabetologického programu riaditeľom škôl a školských zariadení sa odporúča neumiestňovať v priestoroch školy reklamy na nezdravé potraviny.
8. Na minimalizáciu zdravotných rizík pri výrobe jedál a nápojov sa v zariadeniach školského stravovania používa e-model HACCP a prevádzkový poriadok a metodická príručka pre verejné obstarávanie potravín v zariadeniach školského stravovania vydané MŠVVaŠ SR.
9. Sledovať plnenie odporúčaných výživových dávok v zariadeniach školského stravovania za časové obdobie jedného mesiaca a výsledky plnenia porovnávať s povoleným percentuálnym rozdielom podľa § 10 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania; pre žiakov základných škôl nie je možné pripravovať jedlá na výber (mäsité, múčne a pod.).
10. Pri zabezpečovaní vzdelávania zamestnancov zariadení školského stravovania sa odporúča účasť na aktivitách Národného ústavu celoživotného vzdelávania, Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov a Združenia pre zdravie a výživu s garanciou MŠVVaŠ SR.

4. UČEBNICE A ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ

1. Informácie k učebnicovej politike MŠVVaŠ SR sa nachádzajú na webovej stránke edicnyportal.iedu.sk, kde sú zverejnené informácie o učebniciach, výberových konaniach na nové učebnice, registri recenzentov, o distribúcii učebníc a taktiež objednávkový formulár pre učebnice, ktoré poskytuje MŠVVaŠ SR školám na základe ich objednávky.

2. Objednávacie konanie na nákup učebníc pre školský rok 2016/2017 sa bude realizovať výlučne cez edicnyportal.iedu.sk/sk/objednavanie-ucebnic O termínoch začatia a ukončenia objednávacieho konania budú školy informované prostredníctvom tejto webovej stránky.
3. Po ukončení objednávacieho konania na nákup učebníc si môžu objednať učebnice len novozriadené školy. Dodatočne si budú môcť spresniť objednávku učebníc pre 1. ročník všetky školy podľa počtu žiakov zapísaných do 1. ročníka v termíne do konca februára 2016. Počty objednaných učebníc budú kontrolované porovnaním s údajmi zo štátneho výkazu - školského registra detí, žiakov a poslucháčov. Objednávky môžu byť pred distribúciou upravované.
4. Národný register učebníc t. j. zoznam učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktorým bola vydaná schvaľovacia alebo odporúčacia doložka MŠVVaŠ SR, je zverejnený na webovej stránke edicnyportal.iedu.sk/sk/o-portali. Digitálne verzie učebníc a ďalšie voľne prístupné učebné materiály a odporúčanú literatúru môžu základné a stredné školy využívať prostredníctvom webovej stránky www.eaktovka.sk.
5. MŠVVaŠ SR v zmysle § 13 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z. zverejňuje na webovej stránke edicnyportal.iedu.sk/sk/o-portali a podľa potreby aktualizuje zoznam schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov a odporúčaných učebníc, na zakúpenie ktorých poskytne školám finančné prostriedky a zoznam schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov, ktoré poskytne školám bezplatne.
6. Tvorba učebníc sa realizuje v zmysle smernice č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup MŠVVaŠ SR a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc. Smernica je zverejnená na webových stránkach MŠVVaŠ SR.
7. Všetky nové učebnice sa posudzujú podľa kritérií na hodnotenie kvality učebníc, ktoré sú dostupné na www.statpedu.sk a www.siov.sk. Kvalitu učebníc a ich súlad so ŠVP posudzujú recenzenti z registra recenzentov.
8. Odporúča sa pedagógom, ktorí majú záujem stať sa recenzentmi, odborníkmi na posúdenie kvality učebníc a ich súladu so ŠVP, aby po splnení stanovených kritérií na recenzentov uvedených na www.statpedu.sk a www.siov.sk, písomne predložili ŠPÚ alebo ŠIOV svoj návrh.
9. Schválené vzory dokladov o vzdelaní, pedagogickej, ďalšej a inej dokumentácie MŠVVaŠ SR zverejňuje na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo - Pedagogická dokumentácia a iné tlačivá - Knižnica vzorov pedagogickej dokumentácie a dokladov. V nadväznosti na inovované ŠVP MŠVVaŠ SR schválilo nové vzory dokladov o vzdelaní, pedagogickej, ďalšej a inej dokumentácie platné od 01. 09. 2015.
10. Tlačivá predpísaných štatistických výkazov spolu s metodickými pokynmi na školský rok 2015/16 sa nachádzajú na webovej stránke www.cvtisr.sk v časti zber údajov/výkazy typu Škol (MŠVVaŠ SR).

5. KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

1. MŠVVaŠ SR v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 317/2009 Z. z.“) akreditovalo do konca februára 2015 celkovo 1 438 programov kontinuálneho vzdelávania pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a kategórie odborných zamestnancov, kariérové pozície špecialistov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,

- ako aj pre kariérové pozície vedúcich pedagogických zamestnancov alebo vedúcich odborných zamestnancov. Zoznam poskytovateľov je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk/data/att/7626.pdf. Zároveň akreditovalo vysokým školám do konca februára 2015 spolu 93 programov doplnujúceho pedagogického štúdia, ktorých zoznam je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk/data/att/7159.pdf.
2. MPC zabezpečuje a vykonáva kontinuálne vzdelávanie v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. a vykonávacích predpisov vrátane povinného vzdelávania pre vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov (funkčné vzdelávanie a funkčné inovačné vzdelávanie). Informácie sú zverejnené na webovom sídle MPC www.mpc-edu.sk.
  3. MPC je organizáciou pre uskutočňovanie prvej a druhej atestácie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení. Žiadosti o vykonanie atestácie sa podávajú v termíne do 30. júna alebo do 31. decembra spolu s atestačnou prácou. Aktuálne informácie sú zverejnené na webovom sídle MPC www.mpc-edu.sk.
  4. MPC prostredníctvom ROCEPO poskytuje pedagogickým zamestnancom pracujúcim so žiakmi zo SZP a s rómskymi deťmi kontinuálne vzdelávania.
  5. MPC prostredníctvom ROCEPO poskytuje odbornú a metodickú pomoc učiteľom nultých ročníkov a pedagogickým asistentom (Klub učiteľov nultých ročníkov, Klub pedagogických asistentov).
  6. VÚDPaP zabezpečuje o. i. pre pedagogických zamestnancov špecializačné vzdelávanie Edukácia intelektovo nadaných detí v základnej škole a pre odborných zamestnancov inovačné vzdelávania Psychologická starostlivosť o intelektovo nadané deti a Špeciálnopedagogická starostlivosť o intelektovo nadané deti (žiacov). Informácie sú zverejnené na www.vudpap.sk.
  7. ŠPÚ je prijímateľom projektu financovaného z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky „Inovatívne vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov základných škôl za účelom zvýšenia ich interkultúrnych kompetencií vo vzdelávacom procese rómskych žiakov“. V súčasnosti ŠPÚ realizuje inovačné vzdelávanie akreditované MŠVVaŠ SR pre pedagogických zamestnancov primárneho vzdelávania pod názvom „Interkultúrne vzdelávanie v základnej škole so žiakmi z rómskych komunit“. Informácie o projekte budú priebežne aktualizované na www.statpedu.sk/sk/Projekty/EEA-GRANTS/O-projekte.alej.
  8. ŠIOV zabezpečuje vzdelávanie učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov:
    - a) „Modulárne vzdelávanie a príprava, tvorba vzdelávacích programov pomocou modulov“ - aktualizčné vzdelávanie,
    - b) „Ako zvládnuť stres za katedrou, prevencia syndrómu vyhorenia“ - aktualizčné vzdelávanie,
    - c) „Systém uznávania výsledkov vo vzdelávaní vo vzťahu k tvorbe ŠkVP" (Uznávanie výsledkov v Slovenskej republike) - aktualizčné vzdelávanie,
    - d) „Národná sústava kvalifikácií a Národný kvalifikačný rámec a ich aplikovanie do ŠkVP“ (Uznávanie výsledkov v Slovenskej republike) - aktualizčné vzdelávanie.
  9. Metodické materiály k tvorbe ŠkVP pre učiteľov základných a stredných škôl sú zverejnené online na stránke vzdelávacieho portálu ŠIOV distančne.vzdelavanie.siov.sk/mod/folder/view.php?id=3360.
  10. Ekonomická univerzita v Bratislave organizuje pre učiteľov program kontinuálneho vzdelávania „Vzdelávanie učiteľov základných a stredných škôl k finančnej gramotnosti pre učiteľov 2. stupňa ZŠ a pre učiteľov SŠ“. Informácie sú zverejnené na nhf.euba.sk/katedry/katedra-pedagogiky/oznamy/kontinualne-vzdelavanie.

6. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

1. Odporúčame školám zapojiť sa do programu Európskej únie v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu Erasmus+, ktorý okrem iného podporuje vzdelávaciu mobilitu, vytváranie medzinárodných partnerstiev a využívanie možnosti na predkladanie projektov v rámci tohto programu vrátane zapojenia samotných žiakov.
Informácie sú zverejnené na www.minedu.sk v menu Medzinárodná spolupráca - Európske záležitosti www.minedu.sk/program-erasmus a na webovom sídle programu www.erasmusplus.sk.
Vyhľadávať informácie je možné aj prostredníctvom európskej informačnej siete www.eurodesk.sk.
2. ŠIOV zabezpečuje pre cieľové skupiny zamestnávateľov a zástupcov zamestnávateľov, vysokoškolských učiteľov a zamestnancov pracujúcich v oblasti vzdelávania, vzdelávanie v akreditovaných vzdelávacích programoch:
  - a) „Nástroje na uznávanie výsledkov vzdelávania v SR - príprava multiplikátorov“,
  - b) „Nástroje na uznávanie výsledkov vzdelávania v SR“.
4. V rámci celoživotného vzdelávania je k dispozícii program Pestalozzi, ktorý je zameraný na rozvoj odborných kompetencií učiteľov. Program spolu s podrobnými informáciami je k dispozícii na webovom sídle Rady Európy programme-pestalozzi.ext.coe.int a webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

7. NIEKTORÉ ASPEKTY OCHRANY PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA

1. Právny poriadok poskytuje pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi všeobecnú aj osobitú ochranu pred útokmi, ktoré sú priestupkami, trestnými činmi alebo zásahmi do jeho práva na ochranu osobitosti a jej prejavov a nastanú počas výkonu pedagogickej alebo odbornej činnosti alebo v súvislosti s ním. Potenciálnym útočníkom môže byť najmä:
  - a) zákonný zástupca alebo iná blízka osoba dieťaťa/žiaka,
  - b) dieťa/žiak (ktorého právna zodpovednosť je obmedzená alebo úplne vylúčená),
  - c) iný pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec,
  - d) skupina osôb.
2. Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má postavenie chránenej osoby podľa zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „TZ“), čo znamená, že trestný čin spáchaný na takejto osobe sa trestá prísnejšie.
Týka sa to najmä týchto trestných činov:
  - a) vražda (§ 145 TZ),
  - b) zabitie (§ 147 TZ),
  - c) ublíženie na zdraví (§ 155 TZ),
  - d) poškodenie zdravia (§ 162 TZ),
  - e) obmedzovanie osobnej slobody (§ 183 TZ),
  - f) vydieranie (§ 189 TZ),
  - g) hrubý nátlak (§ 190 TZ),
  - h) nátlak (§ 192 TZ),
  - i) porušovanie domovej slobody (§ 194 TZ),
  - j) nebezpečné vyhrožovanie (§ 360 TZ),
  - k) výtržníctvo (§ 364 TZ).

3. Príklady konaní z praxe, ktoré môžu napĺňať skutkovú podstatu trestného činu:
  - a) zamknutie v kabinete – obmedzovanie osobnej slobody,
  - b) fyzické napadnutie – výtržníctvo, ublíženie na zdraví, poškodenie zdravia,
  - c) psychický teror a hrozby – nebezpečné vyhrážanie,
  - d) vynucovanie lepšieho hodnotenia (lepšie známky) – vydieranie, hrubý nátlak, nebezpečné vyhrážanie.
4. Okrem ochrany pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca priznaním postavenia chránenej osoby považuje TZ spáchanie akéhokoľvek trestného činu voči pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi vo forme odplaty za to, že voči páchatelovi alebo jeho osobe blízkej si plnil povinnosť vyplývajúcu zo zákona, za priťažujúcu okolnosť, čo znamená pre páchatel'a prísnejší trest.
5. Ak sa pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec stal obeťou činu, o ktorom dôvodne predpokladá, že ide o trestný čin, môže podať trestné oznámenie podľa zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Trestné oznámenie je oznámenie o skutočnostiach, že bol spáchaný trestný čin. V zásade ho môže podať každý, teda nielen obeť, ale aj očitý svedok alebo ten, kto bol obeťou o to požiadaný. Aj keď trestný čin nebol dokonaný alebo neskôr bolo konanie posúdené len ako priestupok, policajt, vyšetrovateľ ani prokurátor, ktorý je povinný trestné oznámenie prijať, nemôže pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi odoprieť pomoc, ktorú skutočne potrebuje, ak o ňu požiada.
6. Trestné oznámenie sa posudzuje vždy podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené. Možno ho urobiť písomne, ústne do zápisnice na miestnom útvare Policajného zboru, ale aj faxom alebo elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu – v týchto posledných dvoch uvedených prípadoch treba oznámenie potvrdiť písomne alebo ústne do zápisnice do troch pracovných dní, inak sa o ňom nekoná.
7. Pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi, tak ako všetkým fyzickým osobám poskytuje ochranu aj priestupkový zákon. Ide o priestupky proti občianskemu spolunažívaniu.

Príklady konaní z praxe, ktoré môžu byť priestupkom:

  - a) ublíženie na cti (nahrávanie na mobil, kameru, tablet, zhotovenie karikatúry s cieľom uraziť niekoho alebo ho vydať na posmech),
  - b) ublíženie na zdraví z nedbanlivosti,
  - c) úmyselné narušenie občianskeho spolunažívania vyhrázaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, schválnosťami alebo iným hrubým správaním.
8. Priestupky proti občianskemu spolunažívaniu objasňujú v priestupkovom konaní orgány Policajného zboru aj na základe oznámenia prijatého od fyzickej osoby. Iba priestupok ublíženia na cti sa prejednáva len na návrh poškodeného pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca. Ak je možné priestupok prejednať v blokovom konaní, môže o ňom konať aj obec (obecná polícia). Takýto priestupok musí byť spoľahlivo zistený a obvinený z priestupku musí byť ochotný pokutu zaplatiť.
9. Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má ako každá fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jeho privolením. V opačnom prípade má právo na ukončenie porušovania svojich práv, primerané zadosťučinenie a náhradu škody. Týchto nárokov sa môže domôcť v civilnom sporovom konaní žalobou podanou na súde, v obvode ktorého má bydlisko. Môže tiež podať žalobu na súde, v obvode ktorého má bydlisko žalovaný alebo na súde v obvode, ktorého došlo ku skutočnosti, ktorá ho poškodila alebo mu spôsobila nemajetkovú ujmu.

10. Podanie žaloby je spoplatnené súdnym poplatkom v závislosti od toho, či poškodený žiada aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ak bola pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti spôsobená spáchaním trestného činu škoda alebo nemajetková ujma, je konanie o náhrade škody pred súdom oslobodené od platenia súdneho poplatku. To rovnako platí, ak mu ublížil páchateľ na zdraví a spôsobil tak škodu vrátane škody na veci a šlo len o priestupok, nie o trestný čin.
11. Stále však platí, že najlepšou ochranou je prevencia, preto odporúčame vedeniu škôl a školských zariadení zahrnúť výchovu a vzdelávanie k potrebe úcty, rešpektu a dodržiavania práv pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ako aj iných osôb do ŠkVP.

8. ÚČINNOSŤ

Tieto pedagogicko-organizačné pokyny nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2015.

Príloha č. 1

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2015/2016

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		28. október 2015 (streda)	29. október – 30. október 2015	2. november 2015 (pondelok)
vianočné		22. december 2015 (utorok)	23. december 2015 – 7. január 2016	8. január 2016 (piatok)
polročné		29. január 2016 (piatok)	1. február 2016 (pondelok)	2. február 2016 (utorok)
jarné	Košický kraj, Prešovský kraj	12. február 2016 (piatok)	15. február – 19. február 2016	22. február 2016 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	19. február 2016 (piatok)	22. február – 26. február 2016	29. február 2016 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	26. február 2016 (piatok)	29. február – 4. marec 2016	7. marec 2016 (pondelok)
veľkonočné		23. marec 2016 (streda)	24. marec – 29. marec 2016	30. marec 2016 (streda)
letné		30. jún 2016 (štvrtok)	1. júl – 2. september 2016	5. september 2016 (pondelok)

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2016/2017

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		27. október 2016 (štvrtok)	28. október – 31. október 2016	2. november 2016 (streda)
vianočné		22. december 2016 (štvrtok)	23. december 2016 – 5. január 2017	9. január 2017 (pondelok)
polročné		2. február 2017 (štvrtok)	3. február 2017 (piatok)	6. február 2017 (pondelok)
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	17. február 2017 (piatok)	20. február – 24. február 2017	27. február 2017 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	24. február 2017 (piatok)	27. február – 3. marec 2017	6. marec 2017 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	3. marec 2017 (piatok)	6. marec – 10. marec 2017	13. marec 2017 (pondelok)
veľkonočné		12. apríl 2017 (streda)	13. apríl – 18. apríl 2017	19. apríl 2017 (streda)
letné		30. jún 2017 (piatok)	3. júl – 31. august 2017	4. september 2017 (pondelok)

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2017/2018

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		27. október 2017 (<i>piatok</i>)	30. október – 31. október 2017	2. november 2017 (<i>štvrtok</i>)
vianočné		22. december 2017 (<i>piatok</i>)	23. december 2017 – 5. január 2018	9. január 2018 (<i>utorok</i>)
polročné		1. február 2018 (<i>štvrtok</i>)	2. február 2018 (<i>piatok</i>)	5. február 2018 (<i>pondelok</i>)
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	16. február 2018 (<i>piatok</i>)	19. február – 23. február 2018	26. február 2018 (<i>pondelok</i>)
	Košický kraj, Prešovský kraj	23. február 2018 (<i>piatok</i>)	26. február – 2. marec 2018	5. marec 2018 (<i>pondelok</i>)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	2. marec 2018 (<i>piatok</i>)	5. marec – 9. marec 2018	12. marec 2018 (<i>pondelok</i>)
veľkonočné		28. marec 2018 (<i>streda</i>)	29. marec – 3. apríl 2018	4. apríl 2018 (<i>streda</i>)
letné		29. jún 2018 (<i>piatok</i>)	2. júl – 31. august 2018	3. september 2018 (<i>pondelok</i>)

Príloha č. 2

Nové všeobecne záväzné právne predpisy

- a) Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- b) Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 64/2015 Z. z. o sústave odborov vzdelávania a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania
- c) Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 65/2015 Z. z. o stredných školách
- d) Nariadenie vlády SR č. 418/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov

Nové rezortné predpisy

- a) Smernica č. 7/2015, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 9/2009-R, ktorou sa určuje postup úhrady cestovných nákladov na dopravu žiakov základnej školy a základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v znení smernice č. 33/2012 a smernice č. 74/2012
- b) Smernica č. 8/2015, ktorou sa upravuje postup pri tvorbe zoznamu študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce a zoznamu študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce
- c) Metodický pokyn č. 18/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov praktických škôl
- d) Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Platné koncepcie a stratégie

- a) Koncepcia informatizácie a digitalizácie rezortu školstva s výhľadom do roku 2020
- b) Koncepcia výchovy a vzdelávania národnostných menšín, č. 1100/2007 zo dňa 19. 12. 2007
- c) Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským, č. 1963/1991-22 zo dňa 19. 06. 1991
- d) Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020

Príloha č. 3

Národné projekty spolufinancované z prostriedkov operačného programu Vzdelávanie

- a) KomPrax – Kompetencie pre prax www.iuventa.sk/sk/KomPrax/Home.alej
- b) PRAKTIK - Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/Domov-1.alej
- c) Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov www.mpc-edu.sk/projekty/profesijny-a-karierovy-rast-pedagogickych-zamestnancov
- d) Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít www.mpc-edu.sk/projekty/vzdelavanie-pedagogickych-zamestnancov-k-inkluzii-marginalizovan
- e) Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy www.mpc-edu.sk/projekty/inkluzivny-model-vzdelavania-na-predprimarnom-stupni-skolskej-su
- f) Aktivizujúce metódy vo výchove www.mpc-edu.sk/projekty/aktivizujuce-metody-vo-vychove
- g) PRINED – Projekt Inkluzívnej Edukácie www.priined.sk
- h) Zvýšenie kvalifikácie učiteľov telesnej a športovej výchovy www.skolskysport.sk/index.cfm?module=ActiveWeb&page=WebPage&s=narodny-program-zvysenie-kvalifikacie-ucitelov-telesnej-a-sportovej-vychovy
- i) Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania www.nucem.sk/sk/projekt_esf/project/21.
- j) Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií www.siov.sk/narodne-projekty-/24502s
- k) Rozvoj stredného odborného vzdelávania www.siov.sk/rozvoj-stredneho-odborneho-vzdelavania-rsov/24505s
- l) Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami www.siov.sk/narodny-projekt-/24512s
- m) Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecnovzdelávacie predmety www.digitalnevzdelavanie.sk
- n) Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí <http://www.vudpap.sk/sk/projekty/>

Národné projekty spolufinancované z prostriedkov operačného programu Informatizácia spoločnosti (OPIS)

- a) Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva www.digiskola.sk
- b) Digitálne učivo na dosah